

Uenighed gør stærk

Er de faglige forskelle meget tydelige? Er I uenige – nogle gange så det slår gnister? Så har I gode muligheder for at få et stærkt tværfagligt samarbejde

TVÆR

14/2017

20. OKTOBER

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Klaus Lange, kal@sl.dk
Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk
Malene Dreyer, mad@sl.dk
Kit Lindhardt, klt@sl.dk
Lea Holtze, lhe@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på socialpaedagogen.sl.dk/fagblad

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
nyhedsrum@sl.dk
socialpaedagogen.sl.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til nyhedsrum@sl.dk

Annoncer

Sendes til annoncer@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på socialpaedagogen.sl.dk

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 15/2017, der udkommer den 10. november, er tirsdag den 31. oktober kl. 12. For tekstsiderannoncer er deadline til 15/2017 mandag den 30. oktober.

Redaktionen af 14/2017 er afsluttet den 10.10.2017

Abonnement

Abonnementspris 2017:
825,00 kr. inkl. moms (17 numre)
Løssalg: 50,00 kr. + porto

Oplag

45.049 i perioden
1.7.16-30.6.17

Produktion

KLS Pureprint A/S

Forsideillustration

Allan Stochholm

Medlem af:

DANSKE MEDIER

KOMMENTAR

Nu har vi regeringens handlingsplan, og så handler det om at komme i gang. Socialpædagogerne er klar, så vi kan få sat handling bag ordene

Knæk hjemløsekurven

Af Verne Pedersen
Forbunds næstformand

FOTO: THOMAS PRISKORN

I starten af september kom den sjette hjemløsetælling. Det var, desværre, endnu en gang nedslående læsning. For siden den første tælling for ti år siden er det kun gået én vej – og det er den forkerte. Antallet af hjemløse bare stiger og stiger.

I dag er mere end 6.500 mennesker hjemløse, hvilket er en stigning på 8 pct. siden 2015 og på hele 33 pct. siden 2009. Og dykker man ned i tallene, er der endnu mere trist læsning. For antallet af unge hjemløse er fordoblet på bare otte år. Men desværre er det ikke den store nyhed for os. Da vi i sommer i en undersøgelse spurgte landets forsorgshjem og herberger, svarede næsten halvdelen, at de oplevede en øget tilgang af borgere. Og mere end halvdelen må hver eneste uge afvise borgere.

Så der er al mulig grund til, at vi gør noget på hjemløseområdet. Derfor er det godt, at børne- og socialminister Mai Mercado (K) nu er kommet med en hjemløsehandlingsplan. Den hilser vi velkommen, for den er virkelig tiltrængt.

Fra Socialpædagogernes side har vi arbejdet på at skabe synlighed omkring det åbenlyse problem. Men mest af alt har vi arbejdet på at byde ind med løsninger på området. Ud over forsorgshjemsundersøgelsen har vi deltaget i dialogmøder med børne- og socialministeren og boligministeren, vi har afholdt en konference på Christiansborg sammen med de Konservative og Blå Kors, og ikke mindst har vi budt ind med en række fokusområder og konkrete løsninger til både ordførere og socialministere.

Og i alle disse sammenhænge rejser vi rundt med denne besked: Det er den sociale indsats, der løfter mennesker ud af hjemløshed – det gør en bolig ikke i sig selv! Men kombinationen af en passende bolig og intensiv bostøtte – det virker. Det kaldes housing first, og det er et af de redskaber, som, vi mener, skal bruges til at knække hjemløsekurven. Og det er der heldigvis blevet lyttet til: Housing first har fået en central rolle i regeringens udspil.

Samtidig er det helt afgørende, at vi sætter ind omkring de unge. Vi skal undgå, at de overhovedet ender i hjemløshed. Og hvis de alligevel gør det, så skal de mødes med de rette tilbud. Også her har regeringens været lydhøre over for vores anbefalinger.

Eneste opløftende læsning i dette års hjemløsetælling var, at Odense har nedbragt antallet af hjemløse markant. Det har de gjort ved en lang række målrettede tiltag. Og det fortæller os, at med politisk vilje, de rette, fagligt kvalificerede tilbud og samarbejder på tværs, så kan det lade gøre. Men det ved vi sådan set godt. For vi ved, hvad der virker. Nu har vi regeringens handlingsplan, og så handler det om at komme i gang. Socialpædagogerne er klar, så vi kan få sat handling bag ordene.

INDHOLD

FOTO: TAO LUTZEN

04 TVÆRFAGLIGHED

Det tværfaglige samarbejde handler ofte om de allermost komplekse sager og opgaver, hvor løsningerne kan være mange. Derfor er de faglige forskelle og uenigheder et grundvilkår – men også et stærkt afsæt for at lykkes, lyder det fra eksperter og fagfolk. Vi rapporterer fra tre arbejdspladser, der fortæller om det berigende og besværlige samarbejde – og om en bedre og mere helhedsorienteret behandling

18 OK 2018

Efter en lang række medlemsmøder, hundredevis af postkort fra medlemmerne og andre aktiviteter har Socialpædagogernes hovedbestyrelse nu udtaget forbundets krav til de kommende OK-forhandlinger – og det er krav med stor fokus på lønnen: Der skal ske en reallønsfremgang i den kommende OK-periode

20 KV 2017

Indsatsen over for mennesker med handicap er kernevelværd og skal styrkes og understøttes af den rette faglighed. Sådan lyder budskabet fra Socialpædagogerne forud for kommunal- og regionsvalget. Og forbundets kandidattest viser, at kandidaterne vil prioritere handicapområdet. Læs også om en af de borgere, det handler om, Helene Wittendorff Larsen og hendes arbejde på den beskyttede virksomhed SOVI

22 KV 2017

'Grotesk' mange fejl i handicapsager

27 OK 2018

Familieplejer-OK er et selvstændigt krav

FOTO: RIGBY/JOHN MULLOY

28 KONFERENCE

Faglige vitaminer til hverdagen

30 HANDLINGSPLAN

Ros til hjemløseudspil

30 OK 2018

Lærer-forhandlinger er et must

31 CIVILSAMFUND

Flere skal være en del af et fællesskab

32 ANBRAGTE

Tilfældigt om unge får efterværn

34 PRÆMIERET

Priser til film om autisme og teknologi

35 STYRKET INDSATS

Positivt fokus får anbragte børn i skole

35 FRIVILLIGHED

Socialministeren: I er uundværlige

36 HANDICAPOMRÅDET

Masser af bud på den nære fremtid

38 KREDSGENERALFORSAMLINGER

Nordsjælland

39 UDSATTE

Mænd på kontanthjælp ramt af hjemløshed

TVÆRFAGLIGHED

Gå til det som du går til dit parforhold

Vil du gerne forebygge den næste Slagelse-sag eller hjælpe handicappede i beskæftigelse, så bør du pleje og dyrke det tværfaglige samarbejde, som var det dit parforhold, lyder eksperternes og praktikernes råd

Af Stine Mørkeberg, nyhedsrum@sl.dk

Illustration: Allan Stochholm

I det tværfaglige samarbejde diskuterer man ofte de allermost komplekse sager. Løsningerne kan være mange, så uenighed er et grundvilkår

Morten Ejrnæs, sociolog

Skal medarbejdere på socialområdet i fremtiden blive bedre til at forebygge sager om omsorgssvigt som Slagelse-sagen, sætte tidligt ind mod arbejdsløshed eller løse andre komplekse problemer, så er det bydende nødvendigt, at socialpædagoger, socialrådgivere og en lang række andre fagpersoner kan samarbejde på tværs af de faglige skel. For ingen faglighed – heller ikke socialpædagogers – er tilstrækkelig til at løse komplekse problemer alene. Sådan lyder det fra en række eksperter og praktikere inden for tværfaglighed.

Men det tværfaglige samarbejde – altså samarbejde, der involverer andre aktører med en anden form for faglig baggrund eller en anden profession – kan byde på mange bump på vejen.

– I det tværfaglige samarbejde diskuterer man ofte de allermost komplekse sager. Løsningerne kan være mange, så uenighed er et grundvilkår, siger sociolog og forfatter Morten Ejrnæs, som er medforfatter til bogen 'Når professioner samarbejder', der udkom i sommer.

For at det tværfaglige samarbejde skal lykkes, må man derfor gå til det som et parforhold, hvor man lærer at diskutere sine uenigheder uden at skændes.

– At håndtere uenighed er det allervigtigste for, at det tværfaglige samarbejde kan fungere. Det gælder om at give plads til dem, der mener noget andet, men det er mindst lige så vigtigt, at man tør lægge sin egen mening frem, selvom man står alene med den, siger Morten Ejrnæs.

I sagen om de misbrugte piger i Slagelse, som i sommer førte til en dom til kommunen, havde både Slagelse og tidligere Skælskør Kommune

modtaget flere underretninger, men ingen reagerede på sagen. I mange lignende skandalesager er problemet på samme måde, at man ikke har fået belyst sagerne ordentligt i et tværfagligt forum og givet den nødvendige plads til at diskutere uenighederne, fortæller Morten Ejrnæs:

– Presset mod konsensus er voldsomt stort, og mange kan ikke lide at være uenige med nogen – dels fordi de ikke vil drage kollegers faglighed i tvivl, og dels fordi man bliver bekymret for selv at tabe ansigt, hvis man giver udtryk for en anden mening.

Bliv enige om at være uenige

Men hvordan giver man plads til den konstruktive uenighed, når man skal samarbejde med alt fra ergoterapeuter til lærere om at finde de bedste løsninger på komplekse problemer? Ligesom med parforholdet gælder det om at få skabt et tillidsfuldt fundament, hvor hver enkelt fagperson tør udtrykke sine synspunkter. Ansvar hviler især på lederen, men Morten Ejrnæs opfordrer alle i samarbejdet til at bidrage til at etablere tilliden.

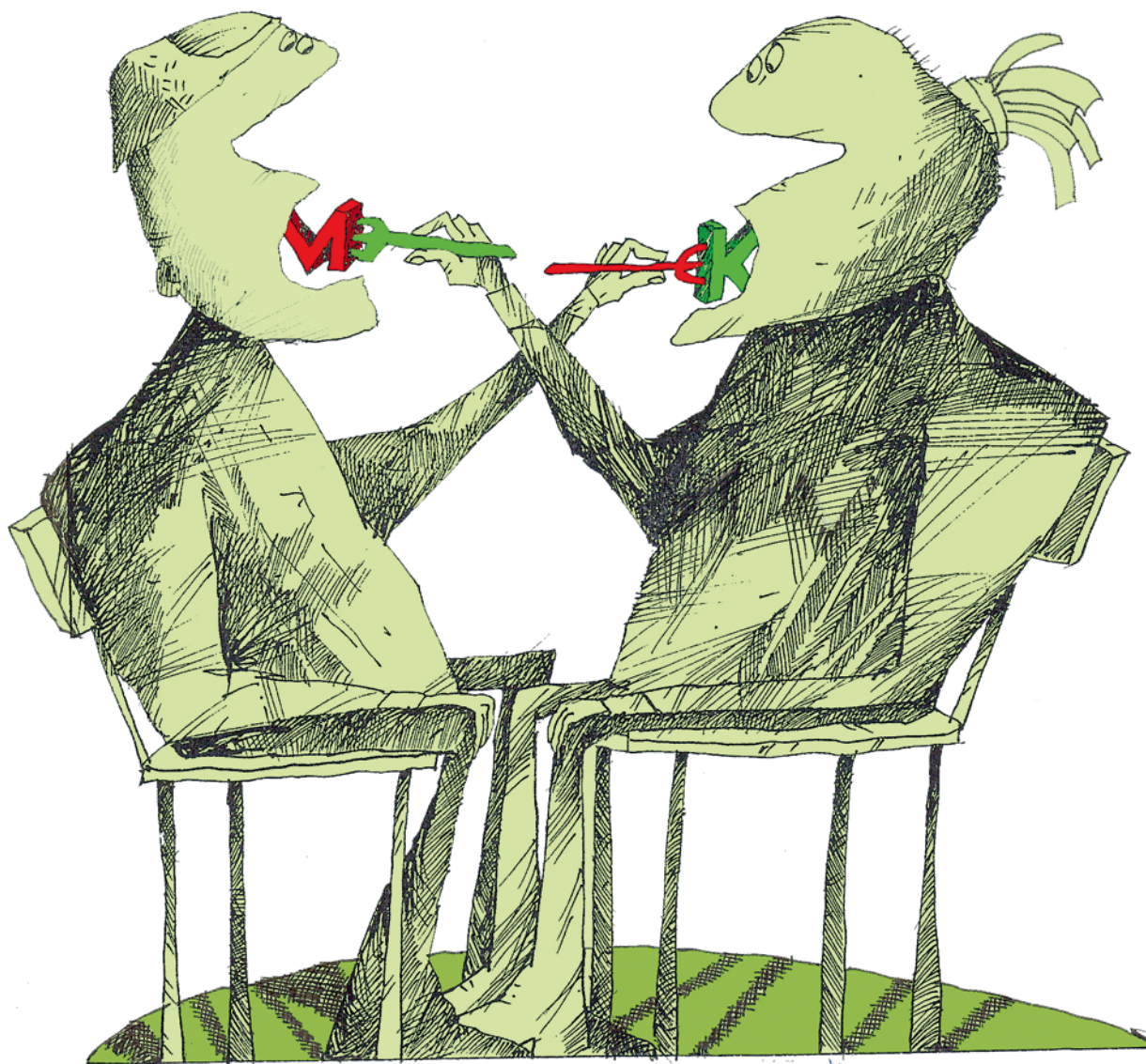
– Er du tovholder eller deltager i et nyt teamsamarbejde, kan du med fordel sige: 'Skal vi ikke lave et forum, hvor det gælder om at få belyst den her sag så grundigt som muligt? Og skal vi ikke prøve at finde frem til de spørgsmål, vi er uenige om, og så virkelig give rum til, at de forskellige synsvinkler bliver lagt frem?' Det giver tryghed på forhånd at aftale et frirum, hvor man kan få diskuteret tingene ordentligt igennem.

Sigt mod et fælles mål

Hvis din bedre halvdel planlægger at købe et nyt køkken for de samme penge, som du forsøger at spare op til en jordomrejse, så kommer I uundgåeligt til at spænde ben for hinandens drømme.

På samme måde kører alt for mange indsatser på det sociale område stadig parallelt ad hvert deres spor. Og det gør det vanskeligt at finde den bedste løsning for borgeren, advarer Bente Nissen, der er seniorkonsulent i Cabi og rådgiver om tværfagligt samarbejde på beskæftigelsesområdet.

– Hvis man skal hjælpe en arbejdsløs misbruger bedst muligt, så nytter det jo ikke noget, hvis beskæftigelseskonsulenten siger: 'Vi kan ikke arbejde med beskæftigelse, fordi der er for meget

misbrug', mens misbrugskonsulentten siger: 'Vi kan ikke få ham ud af misbruget, før han kommer i beskæftigelse'. Hvis de forskellige indsatsler ikke får talt sammen og fundet fælles løsninger, ender borgeren som kastebold i systemet.

I behandlingscentret KABS Stjernevang i Valby holder man omvendt det fælles mål i fokus ved at dele arbejdssted og holde ugentlige tværfaglige konferencer.

– Tværfaglighed er hele fundamentet i den måde, vi arbejder på. Rent fysisk er vi organiseret på tværs af fagligheder, så vi sidder sammen og arbejder tæt sammen i det daglige. Og det tilbud og den behandling, vi tilbyder brugerne, bygger på at tilrettelægge en individuel tværfaglig behandlingsindsats, der tager udgangspunkt i de mål og problematikker, den enkelte borger har, fortæller misbrugsbehandler Daniel Fog Larsen, som sammen med en anden pædagogkollega repræsenterer den socialpædagogiske faglighed i sit team.

De kigger kun på paragraffer

Det kan være svært at diskutere sin uenighed konstruktivt, hvis man falder tilbage til fordomme a la 'i jobcentret kigger de kun på paragraffer'.

– Hvis man bilder sig ind, at man ved bedre end de andre faggrupper, bliver det svært at finde de tværgående løsninger, som komplekse problemer kræver, advarer Bente Nissen.

– Det er vigtigt at spørge åbent og nysgerrigt ind til samarbejdspartnerens faglighed og sige: 'Hvilke løsninger ser du på det her problem?' og 'hvordan kan vi hjælpe hinanden til gavn for borgeren?' På den måde kan man bedre finde frem til et fælles mål, siger hun.

Lektor ved Professionshøjskolen Metropol Andy Højholdt har beskæftiget sig med tværfagligt samarbejde i adskillige år inden for bl.a. det pædagogiske område. Han nikker genkendende til, at fagkampe udgør en af de største blokeringer for samarbejdet.

– Hver profession har jo sin overenskomstmæssige ret til at virke inden for nogle felter. Når man beder dem samarbejde på tværs, er der en risiko for, at andre kommer og tager deres arbejde. Derfor har vi bl.a. set fagkampe som dem mellem pædagogerne og lærerne i folkeskolen. I sådanne situationer er det vigtigt med en tydelig ledelse, der kan holde fokus på målgruppens behov, siger han. ■

Hvis man bilder sig ind, at man ved bedre end de andre faggrupper, bliver det svært at finde de tværgående løsninger, som komplekse problemer kræver

Bente Nissen,
seniorkonsulent, Cabi

TVÆRFAGLIGHED

Selvom tværfaglighed kan være frustrerende, fordi vi tænker forskelligt, så har vi en fælles overordnet tilgang: Ingen fagligheder er bedre en andre

Heidi Gøtze, afdelingsleder, KABS Stjernevang

Vi er bedre, når vi løfter sammen

Når mennesker med dobbeltdiagnoser skal udredes og behandles på KABS Stjernevang, er indsatsen tværfaglig fra det sekund, borgeren træder ind ad døren. Det giver bedre behandling og styrker arbejdsmiljøet, når man giver plads til alle fagligheder

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Foto: Søren Kjeldgaard

Syv forskellige fagligheder er samlet om det lange massive træbord. De har i alt otte borgere på dagsordenen. De næste to timer skal hver enkelt sag vendes, drejes og diskuteres – og der skal udveksles erfaringer og findes fælles løsninger med afsæt i den enkelte borgers behov.

Vi er i KABS Stjernevang i Valby, hvor man tilbyder behandling til mennesker med psykisk sårbarhed og et misbrug. Det er tid til den ugentlige tværfaglige behandlingskonference i et af Stjernevangs tre team, der typisk består af en bred vifte af forskellige fagfolk: En socialpædagog, en socialrådgiver, en social- og sundhedsassistent eller måske en sygeplejerske, en speciallæge i psykiatri, en psykolog, en behandlingskoordinator – og nogle gange en musik- eller kunstterapeut.

– Tværfaglighed er hele fundamentet i den måde, vi arbejder på. Rent fysisk er vi organiseret på tværs af fagligheder, så vi sidder sammen og arbejder tæt sammen i det daglige. Og det behandlingsforløb, vi tilbyder brugerne, bygger på at tilrettelægge en individuel tværfaglig indsats, der tager udgangspunkt i de mål og problematikker, den pågældende borger har, fortæller misbrugsbehandler Daniel Fog Larsen, som sammen med en anden pædagogkollega repræsenterer den socialpædagogiske faglighed i sit team.

Vi taler om teamets sag

Et tværfagligt team har en fast struktur, hvor teamet i alt arbejder med omkring 50 brugere, og

hvor hvert enkelt medlem i teamet er tovholder for en række sager.

– Udfordringen er jo så, at man som tovholder aldrig ser på det som 'min' sag eller 'mine' brugere – men derimod teamets sager. Relationen går derfor aldrig på den enkelte behandler eller fagperson, den går på teamet. På den måde sikrer vi, at vi behandlingsforløbet hele tiden tager det bedste fra alle fagligheder, siger afdelingsleder Heidi Gøtze.

23-årige Allan er første punkt på dagsordenen på dagens tværfaglige konference. Allan har røget hash i otte år og har måske ADHD og lidt angst. Han har været på kontanthjælp *on and off* de seneste fem år, er droppet ud af både HF og grundforløb, og hans netværk består nærmest udelukkende af venner, der også ryger hash. Allan har en forstyrret døgnrytme, han lever på alle måder usundt – men drømmer om at få en uddannelse, et job, en kæreste og på sigt også børn.

– Når vi diskuterer en bruger som Allan på vores tværfaglige konference, så har han forinden været igennem et længere udredningsforløb, hvor alle fagligheder har været i spil. Det er hele fundamentet for det behandlingsforløb, vi tilbyder borgerne hos os: At vi formår at inddrage både de lægelige, socialfaglige, sundhedsmæssige, pædagogiske og psykologiske perspektiver og kompetencer, siger Daniel Fog Larsen.

Udredning med flere fagligheder

Hvert tværfagligt team har en fast skabelon for, hvordan en borger i udredningen kommer omkring de forskellige fagpersoner.

Det indebærer fx en snak med en socialrådgiver om muligheder, regler og rettigheder, en samtale med en psykiater om misbruget i relation til psykiske sygdomme samt det generelle helbred – og en sundhedssamtale med fx en social- og sundhedsassistent. Her fokuseres der på områder som kost og ernæring, motion, tandstatus og søvn, og der tales også om smittefarer i forbindelse med sex og deling af snifferør.

Hos psykologen bliver der lavet en udredning af borgerens livsforløb og aktuelle psykologiske

Faggrupper på KABS Stjernevang

KABS Stjernevang har i alt 28 medarbejdere fordelt på følgende faggrupper:

- Tre speciallæger i psykiatri.
- Fire socialrådgivere, hvoraf en arbejder med familieudredning.
- Otte pædagoger.
- Seks sundhedsfaglige medarbejdere (sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter).
- To psykologer.
- To musik- og kunstterapeuter.
- Tre servicemedarbejdere.

udfordringer – og socialpædagogen i teamet gennemfører et såkaldt ASI-interview med borgeren (Addiction Severity Index) for at sikre, at alle områder af borgerens liv er belyst, så der ikke er skjulte problematikker, der kan være barrierer for behandlingsforløbet.

– Vi laver den bedste behandling, når vi løfter sammen. Og selvom tværfaglighed kan være frustrerende, fordi vi tænker forskelligt, så har vi en fælles overordnet tilgang: Ingen fagligheder er bedre end andre. I vores behandlingstilbud ser vi på det hele menneske, og derfor er der brug for alle fagligheder, forklarer Heidi Gøtze.

Også socialrådgiver Torben Andersen ser store fordele ved det tværfaglige fokus.

– Vi ved hver især, at kollegerne i det tværfaglige team bruger deres faglighed optimalt, og at vi i fællesskab samler op på de ugentlige tværfaglige konferencer. Det giver ro og overblik i arbejdet, at man hele tiden ved, at andre gør det, de er bedst til. Og det giver helt sikkert et bedre behandlingsforløb for borgerne, siger han.

Afsæt i den motiverende samtale

Alle faggrupper på KABS Stjernevang er uddannet i at anvende individuelle motiverende samtaler,

hvor formålet er at styrke borgerens motivation for behandling og skabe en forandring.

– I min snak med borgeren spørger jeg fx ind til døgnrytmen. Det kan være, at vedkommende spiller computer hele natten og helt glemmer at spise, og så snakker vi lidt om, hvad der kunne være relevant at spise, og hvad det betyder for ens helbred, hvis man har for lavt væskeindtag. Det afgørende er, at vi aldrig fordømmer eller peger fingre, siger social- og sundhedsassistent Said Akrim.

Spørgeteknikken i en motiverende samtale handler om at få borgeren til selv at føle ejerskab og tage ansvar for det videre forløb.

– Vi snakker ofte værdier. Når jeg fx spørger ind til, hvorfor borgeren selv ønsker at gøre noget ved sit stofmisbrug, så når vi måske hen til, at han drømmer om at være en god far for sine børn eller ønsker at tage en uddannelse. Og så handler samtalen om i fællesskab at nå frem til, hvad der så skal til for, at han når sine mål, lyder det fra Said Akrim.

En vigtig faktor er, at man som fagperson indgår i et ligeværdigt samarbejde om at opnå de mål, som borgeren selv sætter, supplerer Jonas Geleff, som er behandlingskoordinator og selv uddannet pædagog.

SAMARBEJDE For socialpædagog Daniel Fog Larsen betyder de fysiske rammer rigtig meget for det tværfaglige samarbejde i hverdagen. For når man deler kontor med andre faggrupper, er det lettere at sparre og idéudvikle med hinanden hen over skrivebordet.

– Vi hører rigtig mange historier om, at de her mennesker ikke føler sig hørt i systemet. De har måske været omkring psykiatrien, hvor de får at vide, at de først kan få hjælp til deres psykiatriske lidelser, når de har stoppet misbruget. Så vi taler om borgere, der virkelig er landet mellem to stole. Men fordi vi her – på tværs af fagligheder – alle

Tværfaglig udredning af mennesker med dobbeltdiagnose

KABS Stjernevangs målgruppe er borgere med en dobbeltdiagnose-problematik, dvs. misbrug kombineret med psykiske lidelser. Når borgeren henvender sig, indledes en tværfaglig udredning med følgende forløb:

- Der afholdes indledningsvis to samtaler – en med en socialrådgiver og en med en speciallæge i psykiatri. Den socialfaglige udredning belyser bl.a. de ressourcer og barrierer i borgerens liv, der påvirker misbruget, mens den psykiatriske udredning har til formål at diagnosticere, forebygge og behandle psykiske og somatiske problemer.
- Der afholdes en psykologisk udredningssamtale med fokus på udredning af borgerens livsforløb og aktuelle psykologiske udfordringer.
- Næste skridt er en sundhedssamtale, hvor formålet er at motivere og støtte borgeren til at tage størst muligt ansvar for styrkelse af egen sundhed – fysisk, psykisk og socialt.
- Med et ASI-interview sikrer man sig, at alle områder af borgerens liv er belyst, og at der ikke er skjulte problematikker, der kan være barrierer for behandlingen.
- Den individuelle motiverende samtale styrker borgerens motivation for behandlingen og for at skabe en forandring.
- I en behandlingsplanssamtale tages der udgangspunkt i de udredningssamtaler, borgeren har været til.
- På baggrund af udredningen og behandlingsplanssamtalen drøftes sagen tværfagligt på en konference med henblik på at få tilrettelagt en individuel, tværfaglig behandlingsindsats med afsæt i borgerens mål og problematikker.

KONFERENCE En gang om ugen samles hver af KABS Stjernevangs tre tværfaglige team til en konference, hvor man i fællesskab drøfter og planlægger de individuelle behandlingsforløb for de borgere, teamet har ansvaret for.

har samme tilgang til vores brugere, så opnår vi forandring, siger han.

Den fysiske placering vigtig

Én ting er, hvordan de forskellige faggrupper på KABS Stjernevang supplerer hinanden på de ugentlige tværfaglige konferencer. Noget andet er det tværfaglige samarbejde, der foregår hen over skrivebordet i det daglige, hvor faggrupperne er blandet på kryds og tværs i de store lyse åbne kontorer.

– Hele den måde, vi er organiseret på og sidder på rent fysisk, betyder, at vi løbende opsøger hinanden, når vi er i tvivl om noget omkring en borger. På vores fælles kontor sidder vi så tæt sammen, at det er en integreret del af vores måde at arbejde på, at vi sparrer, ideudvikler og følger op på tingene, så snart behovet opstår, lyder det fra Torben Andersen.

Rundt om det tværfaglige bord er der bred enighed om, at der kun er fordele ved, at man er organiseret tværfagligt.

– Det er lettere at sætte sin egen faglighed i spil på den her måde, hvor vi alle har en fælles referenceramme. Det, at man altid har fuld tillid til, at ens kolleger kender borgeren lige så godt som en selv, betyder, at jeg fx som psykiater har lettere ved at sige, at i det her konkrete tilfælde, er det ikke nødvendigvis min faglighed, der er mest oplagt at bringe i spil, men en anden kollegas, siger speciallæge i psykiatri, Danny Reving.

Også for Daniel Fog Larsen giver det større fagligt overskud, at alle på tværs af faggrænser trækker på den samme værktøjskasse og den samme viden.

– Vi arbejder med en rigtig tung borgergruppe, og her er det helt afgørende, at vi hele tiden har så stor gavn af hinandens fagligheder og ekspertise. Jeg oplever helt klart, at vores tværfaglige indsats både giver et bedre arbejdsmiljø og en større personlig og faglig tilfredsstillelse. ■

SÅDAN ARBEJDER DU PÅ TVÆRS

GIV PLADS TIL AT VÆRE UENIGE

Det er naturligt, at du som socialpædagog kan være fløjtende uenig med både sygeplejersken og en anden socialpædagog om, hvordan I skal løse et problem, der har flere årsager – som fx når en ung med ADHD er på vej ud i misbrug og kriminalitet. Og uenigheden er faktisk et vigtigt redskab, for uden den kommer I nemt til at overse de bedste løsninger. Så giv plads til de samarbejdspartnere, der mener noget andet, men hav også modet til at lægge din egen uenighed på bordet. Undlad at kritisere de andre fagpersoner, men sig i stedet: 'Jeg ser anderledes på tingene. Jeg mener, at løsningen er...'

SE DIG SELV SOM PROJEKTLEDER

Er du tovholder på et teamsamarbejde, så er det nu, du skal træde i karakter som koordinator. Men også hvis der ikke er udnævnt en leder for samarbejdet, kan du bidrage til at skabe noget struktur. Gør dig først klart, hvilke opgaver der skal udføres. Tænk dernæst over hvis kernefaglighed, der passer bedst til hvilke opgaver. Og tænk til sidst nogle faser ind i arbejdet: Hvad skal gøres i hvilken rækkefølge? Og husk ikke mindst: Indtænk, hvordan borgeren skal inddrages i processen – ellers kan hovedpersonen nemt blive sat af.

SKAB TILLID OG TRYGHED

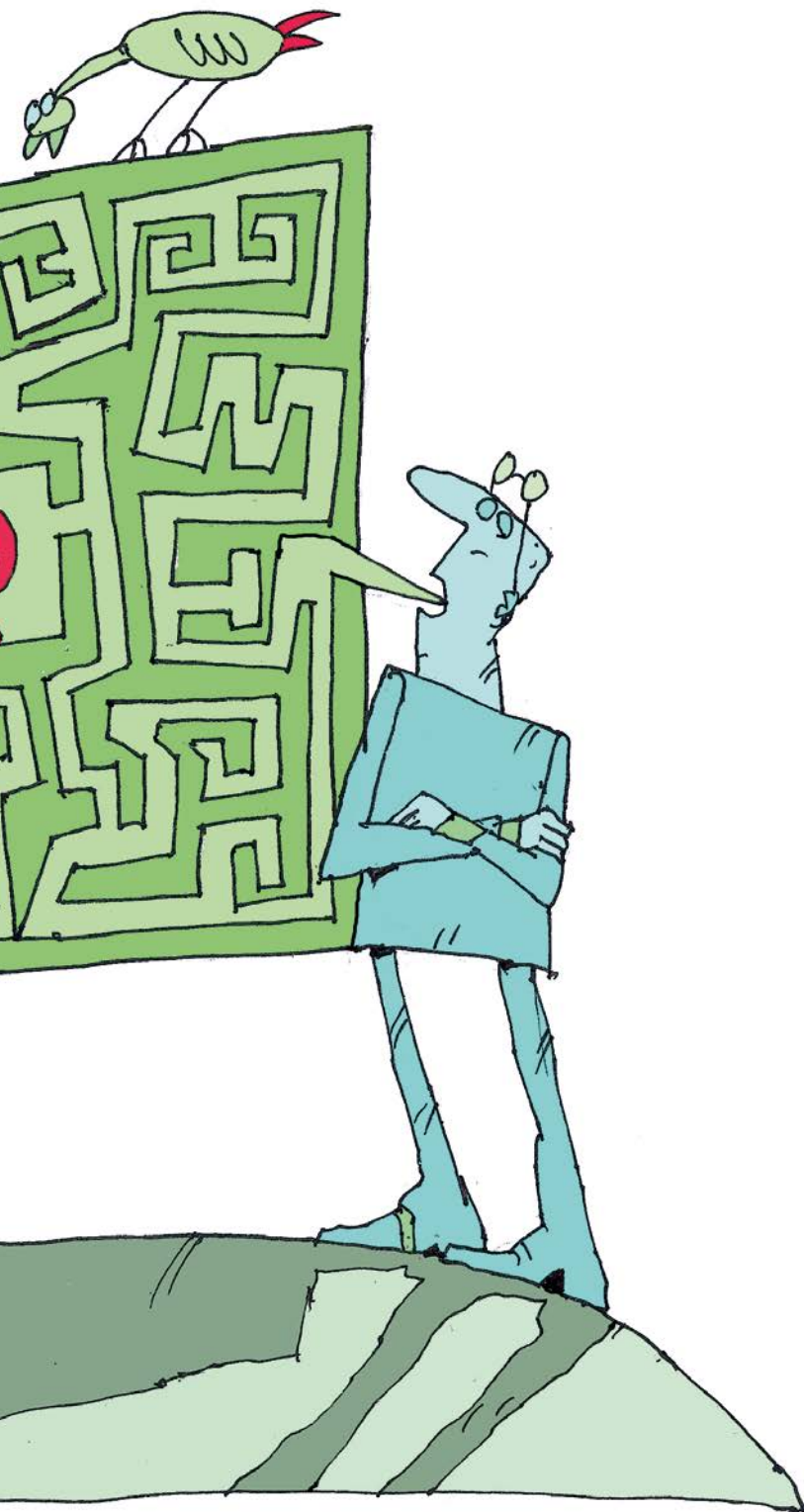
Start et nyt samarbejde ud med at sige: 'Skal vi ikke lave et forum, hvor det gælder om at få belyst den her sag så grundigt som muligt? Skal vi ikke prøve at finde frem til de spørgsmål, vi er uenige om?' Det giver tryghed på forhånd at aftale et frirum, hvor man kan få diskuteret tingene igennem. Ansvar hviler især på dig, hvis du er tovholder eller leder eller den med mest præstige på området.

Hvad gør du, når du er fløjtende uenig med sygeplejersken, og hvordan undgår du, at de tværfaglige diskussioner om borgernes liv flyver hen over hovedet på hovedpersonerne? Vi har spurgt to eksperter i tværfagligt samarbejde, sociolog Morten Ejrnes og seniorkonsulent i Cabi, Bente Nissen. Her er deres bedste råd

Af Stine Mørkeberg, nyhedsrum@sl.dk

Illustration: Allan Stochholm

TAG HOVED-PERSONEN MED PÅ RÅD

Pas på ikke at gøre borgeren til tilskuer i eget liv i jeres bestræbelser på at finde frem til de bedste løsninger. Husk at invitere borgeren med til vigtige møder om deres sag, og øv dig i at diskutere løsningsforslag med både borgeren og eksempelvis socialrådgiveren, ergoterapeuten, psykologen og socialpædagogen i et fælles rum.

TAL FORTROLIGT, NÅR SAGEN KRÆVER DET

Har du hørt Ahmed sige noget om jihad, og er du i tvivl om, hvorvidt du skal gå videre med oplysningen, så kan du med fordel gå til en anden relevant fagperson og bede om at tale under fire øjne. Sig fx: 'Jeg vil nødigt kaste unødigt mistanke over nogen, men jeg har brug for et godt råd. Hvad tænker du om den her episode?' Det kan også være, at du har brug for at få afklaret, hvad det vil betyde for en familie, hvis du underretter om verbale overgreb på et barn. Du kan fx gå til socialrådgiveren i familieafdelingen og spørge: 'Hvis jeg underretter om sådan en sag – hvad gør I så?'

HAV FOKUS PÅ OVERGANGENE

Vær særligt opmærksom, når du overtager en sag fra andre fagpersoner eller giver den videre. Fx hvis en ung fylder 18 år og skal overgå fra en støtte/kontakt-indsats til kontanthjælpssystemet. Stil dig selv spørgsmålet: 'Hvad er der sket, før jeg blev inddraget i forløbet? Hvordan kan jeg bidrage til at skabe sammenhæng for borgeren?' Ellers er der nemlig stor risiko for at komme til at tabe en borger på gulvet eller sætte ind med den forkerte løsning.

VÆR NYSGERRIG

Spørg nysgerrigt ind til de andres faglighed: 'Hvad er I særligt gode til? Hvad har du brug for fra mig?' osv. Når I lærer hinandens fagligheder bedre at kende, kan I bedre styre borgerens mål i en fælles retning.

TVÆRFAGLIGHED

Vi bliver bedre af at arbejde på tværs

I de tværfaglige team i Aalborg Kommune har fire forskellige fagligheder mere end 20 års erfaring med at samarbejde. Det er både berigende og besværligt, men alt i alt gør det alle bedre

Af Malene Skov Jensen, nyhedsrum@sl.dk
Foto: Tao Lytzen

» Vi er meget forskellige, men når vi lægger vores fire fagligheder sammen, så sker der virkelig noget. Sådan siger Anette Paschke Thorup, der er socialpædagog og en del af det tværfaglige team i Aalborg Øst.

I mere end 20 år har Aalborg Kommune haft fire tværfaglige team, som hver består af en socialpædagog, en sundhedsplejerske, en socialrådgiver og en psykolog. Sammen tilbyder de tværfaglig rådgivning og vejledning til familier med børn

mellem nul og seks år. Familierne kan både selv henvende sig til teamet eller komme via egen læge, jordemoder, sundhedsplejerske, dagpleje eller pædagoger på daginstitutionen. De kommer til teamet, hvis barnet fx ikke udvikler sig ligesom andre børn på samme alder, er uroligt eller ukoncentreret, har svært ved at blive renlig eller har problemer med at spise og sove osv.

– Ideen med de tværfaglige team er netop, at vi skal have det fælles mål med indsatsen i fokus, vi skal tage udgangspunkt i helhedssynet og have alle fire fagligheder i spil. Derfor er vi altid to forskellige fagligheder sammen om arbejdet med familien, og vi inddrager alle fire fagligheder løbende, forklarer Anne Hedegård, der er socialpædagog i det tværfaglige team i Aalborg Centrum og har været med lige siden begyndelsen for snart 21 år siden.

Alle fagligheder deltager

Når en familie enten selv henvender sig til teamet eller bliver henvist til det, bliver deres sag præsenteret og drøftet på et visitationsmøde, hvor alle

fire fagligheder deltager. Her bliver det præsenteret, hvad socialpædagogen, sundhedsplejersken, psykologen og socialrådgiveren tænker om sagen. Alle indfaldsvinkler kommer i spil, og teamet beslutter hvilke to fagligheder, det er mest relevant at sætte på sagen ud fra de vanskeligheder, som er beskrevet.

– Hvis det senere viser sig, at vanskelighederne egentlig er nogle andre, så laver vi enten en intensiv sparring med de kolleger, som ikke har sagen, eller vi bytter en faglighed ud med en anden, siger Anette Paschke Thorup.

Undervejs i sagen kan teammedlemmerne også inddrage hinanden ad hoc, ligesom de løbende har tværfaglige drøftelser af sagerne, så alle fagligheder bidrager med deres synsvinkler.

Ser noget forskelligt

Ifølge de to socialpædagoger arbejder de tværfaglige team med nogle komplekse problemstillinger, hvor det er vigtigt, at man ikke bare ser på problemerne med socialpædagogiske eller sundhedsfaglige øjne, men at socialpædagogen, socialrådgiveren, sundhedsplejersken og psykologen hjælper hinanden med at lægge alle fagene sammen.

– Vi har både et ansvar for at få vores eget fag spillet ind, men vi tager også alle ansvar for at få alle fagligheder i spil. De fire fag ser forskellige ting, og vi stiller nogle forskellige spørgsmål og har nogle forskellige fokuspunkter, hvilket betyder, at vi jo også finder nogle forskellige ting, siger Anette Paschke Thorup og uddyber:

– Fx har sundhedsplejersken et naturvidenskabeligt fokus. Hvis et barn har svært ved at blive renligt, vil sundhedsplejerskens fokus være, om der er noget fysisk galt, mens jeg har meget mere fokus på relationerne i familien.

Får et bredere perspektiv

I arbejdet med familierne bidrager socialpædagogerne i høj grad med deres spidskompetencer inden for relationsarbejde, viden om børns udvikling, fokus på barnets perspektiv, mentalisering, og hvordan man tilrettelægger en indsats, når man har afdækket en problemstilling: Hvad betyder det for, hvad far, mor eller pædagogerne i institutionen skal gøre, når de møder barnet?

– Samlet set gør det tværfaglige samarbejde os alle bedre. Vi får et anderledes og bredere perspektiv på det barn og den familie, som vi skal forholde os til, og vi er med til at opkvalificere hinanden, for vores grundlag for at arbejde med familierne er jo et helt andet, end hvis vi sad alene, siger Anne Hedegård.

En af fordelene ved det tværfaglige arbejde er ifølge Anne Hedegård netop, at hun aldrig sidder alene med en sag. Hun arbejder altid sammen med en anden faglighed, og de andre fagligheder er hele tiden tilgængelige.

– Vi har fået en arbejdsstil, hvor vi hele tiden er i dialog med hinanden. Jeg oplever tit, at de andre kan have nogle helt enkle indfaldsvinkler, som er

helt anderledes end det, som jeg måske selv har tænkt på. Vi kommer omkring så mange forskellige vinkler, fordi vi har mange forskellige metoder og 'sandheder' – og der er plads til det hele. Det giver en rigtig god dynamik, som jeg også oplever er til gavn for de familier, vi arbejder med. Det giver noget luft til forældrenes magtesløshed, når de oplever, at der er flere forskellige måder at tænke på og mange grunde til, at de fx er kommet i klemme i forholdet til deres barn, siger Anne Hedegård.

Det er udfordrende

Selvom de to socialpædagoger oplever, at det er meget berigende at arbejde tværfagligt, så er de også enige om, at der er udfordringer, når forskellige fagligheder skal arbejde sammen.

– Det er ikke bare let. Der er en risiko for, at vi sidder ude ved familierne og har forskellige veje, som vi vil gå. Det er lidt som en dans, hvor vi skal være enige om, hvem der fører og hvem der følger, hvilken retning og hvilket tempo vi skal have. Et tværfagligt samarbejde kræver, at du har respekt for dit eget fag og tager ansvar for at spille dit eget fag ind. Samtidig skal du også have stor respekt for de andres fag, du skal være åben omkring din uvidenhed i forhold til de andres fag og turde at lytte og lære af dem, siger Anette Paschke Thorup.

Det handler dog ikke kun om forskellige fagligheder. Ifølge de to socialpædagoger handler det også om forskellige personligheder, som indimellem kan *trigge* hinanden, når de skal arbejde tæt sammen. I kontakten med familierne fylder kollegaen måske for meget nogle gange og bliver lige lovlig begejstret for sine egne fantastiske råd, eller også har man selv for travlt, bliver for engageret eller for fokuseret på sin egen vej og har svært ved at holde sig tilbage.

Aftal systematisk evaluering

– Det kan være meget udfordrende, især hvis vi ikke får snakket om det og bearbejdet det. Der er brug for evig teambuilding – vi bliver aldrig fær-

PERSPEKTIV

Ifølge socialpædagog Anne Hedegård sikrer det tværfaglige samarbejde, at man i hvert team får et anderledes og bredere perspektiv på de familier, man arbejder med – for når der er flere fagligheder i spil, opkvalificerer man hinanden.

Vi har både et ansvar for at få vores eget fag spillet ind, men vi tager også alle ansvar for at få alle fagligheder i spil

Anette Paschke Thorup, socialpædagog, Aalborg Øst

dige, men skal blive ved med at arbejde med de roller, som vi har i forhold til hinanden. Vi bliver nødt til at kunne sætte ord på det, for ellers sidder vi jo til samtalerne med familierne og bruger mest krudt på at blive irriteret på hinanden. Men for at kunne snakke om det, skal vi føle os trygge i teamet, siger Anette Paschke Thorup.

Derfor har de fire teams fokus på, at de skal evaluere på processen efter hvert møde og fx tale om, hvad der var af personlige *triggere* undervejs, hvordan balancen var mellem at give råd og mentalisere, hvad der var af gode mødeøjeblikke, hvad der skete med én selv i kontakten, hvordan tempoet var osv.

– Det er svært og følsomt at tale om, og man kan let komme til at springe den del over. Derfor er det vigtigt, at man aftaler systematisk evaluering efter møderne med familierne, og at man tager det seriøst. Ligesom det er en god hjælp at aftale en rollefordeling inden et møde, hvor vi aftaler, hvordan vi gør tingene bedst muligt, hvem der har ansvar for hvad, og hvem der tager teten i forskellige sammenhænge, siger Anne Hedegård. ■

HVORDAN ER DET AT SAMARBEJDE MED EN SOCIALPÆDAGOG?

Birte Norup Thomsen, socialrådgiver

Socialpædagoger har en faglighed, som gør, at de fx kan give andre et indblik i og en forståelse for, hvad det vil sige at være et barn, når det er på et bestemt udviklingstrin eller er opvokset i et bestemt miljø. Jeg oplever, at socialpædagoger dermed kan hæve det faglige niveau ved at se tingene fra barnets perspektiv. I det tætte tværfaglige samarbejde spiller vi sammen om et fælles mål, som vi har sat os i fællesskab. Men i mødet med forældre og andre samarbejdspartnere stiller vi nogle forskellige spørgsmål ud fra de fag, som vi har. Det giver nogle flere nuancer og perspektiver. Socialpædagogernes særlige viden om børns udvikling, giver også mig en viden, som jeg kan bruge i samarbejdet med andre.

Lis Trangeled, sundhedsplejerske

Socialpædagogen har helt klart nogle styrker, når det handler om at omsætte vores forståelse af nogle problematikker i en familie til handling og byde ind med, hvordan man kan gøre noget i praksis. Vi kan alle sammen se, hvad målet skal være, men når det handler om, hvordan vi når derhen, så er socialpædagogen helt klart den stærkeste. Socialpædagogen har stor viden og erfaring med, hvad man konkret kan gøre, når man skal håndtere et barn, der har nogle forskellige udfordringer. Hvis et barn fx har svært ved at fokusere, så kan vi jo godt blive enige om, at vi skal arbejde med barnets evne til at kunne fokusere, og så ved socialpædagogen rigtig meget om, hvordan man kan gøre det, og hvordan man kan strukturere en hverdag i en institution, så det lykkes. Socialpædagogen ved også rigtig meget om legens betydning og kroppens betydning for et barns udvikling – og har generelt en meget stor viden om børns udvikling, som er helt uundværlig for vores arbejde.

Regitze Hassing, psykolog

Det socialpædagogiske bidrag er en rigtig vigtig og uundværlig del af vores arbejde, fordi det repræsenterer et særligt bindeled til praksis. Vi laver jo rapporter, som indimellem kan være lidt fluffy for forældrene at sætte sig ind i, og der er den praktiske, pædagogiske del særlig vigtig at få på banen. Socialpædagogerne er gode til at få formidlet rapporterne på et plan, så forældrene forstår det. En ting er, at vi kan sidde med vores teoretiske, faglige viden, men det der med at få det oversat til et sprog, som forældrene kan forstå, der kan socialpædagogerne virkelig noget særligt. Men generelt er det sådan, at vi med de fire fagligheder i teamet kommer med hver vores bidrag af viden, og derved når vi frem til en ny og fælles erkendelse.

I øjenhøjde med borgerne

I Favrskov Kommune har man med projektet Social Indsats blandet faglighederne, så fx socialpædagoger og socialrådgivere bruger samme værktøjskasse, når de møder borgerne. Det skal sikre et helhedsorienteret og hurtigere forløb

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

En socialpædagog, der udfører sagsbehandlingsarbejde – og en socialrådgiver, der laver bostøttearbejde. I Favrskov Kommune er man i fuld gang med at nedbryde faggrænser i en ny enhed, Social Indsats, hvor medarbejderne møder voksne med psykisk sårbarhed eller sociale problemer med en tværfaglig tilgang.

Formålet er at sikre et helhedsorienteret forløb, hvor borgeren hurtigt mødes med konkrete initiativer og indsats, så vedkommende kan blive i stand til selv at tage hånd om sin egen situation.

– Vi har i første omgang etableret enheden som et projekt, hvor vi helt har valgt at ophæve skellet mellem myndighed og udfører. Enheden består af to sagsbehandlere fra myndighedssiden – og fra udførersiden et par socialpædagoger, en ergoterapeut og en socialrådgiver. Alle har, uanset faglig baggrund, samme funktion og rolle og løser samme opgave, fortæller Jes Svenninggaard, handicap- og psykiatrichef i Favrskov Kommune.

Projektet, der altså skal sikre en tidligere og mere borgernær indsats, hvor flere fagligheder er i spil omkring den enkelte borger fra start, sidder rent fysisk samlet i Hammel, hvor borgerne kan møde op, ringe eller maile.

Flere øjne ser på borgeren

Normalt, når en borger tropper op hos kommunen for at få hjælp til at klare hverdagen, vil der ofte gå op til flere måneder, før borgeren er endeligt afklaret, og indsatsen kan sættes i gang. Det er den proces, der gerne skal foregå meget hurtigere i den nyetablerede enhed, lyder det fra Jes Svenninggaard.

– I den nye enhed får borgerne ikke sagsbehandling – de får råd og vejledning. Og de får den både fra pædagoger, socialrådgivere eller måske en ergoterapeut. Det handler om tidlig forebyggelse og om at reagere hurtigere på den enkelte

borgers behov, og nøglen er, at alle bidrager med noget ud fra den faglighed, de har med sig.

Udgangspunktet er, at borgeren fra start mødes med flere øjne, end når de normalt henvender sig til kommunens sociale indsatser.

– Medarbejderne i enheden laver ikke den traditionelle visitation eller sagsbehandling. Ved det første møde er de to fagfolk om at møde borgeren, og på den måde får vi et vigtigt helhedsblik på borgeren. I praksis sker der så det, at de tværfaglige makkerpar i fællesskab snakker sig frem til, hvad det er, borgeren har brug for, men uden at lave den tunge udredning, der ofte tager lang tid. Mange gange handler det jo om noget ganske lavpraktisk såsom at skabe kontakt til jobcentret eller hjælpe borgeren med at søge bolig, fortæller Kirsten Jacobsen, som er afdelingsleder i Bostøtte og Botilbud Handicap.

Behov for kompetenceløft

Kirsten Jacobsen oplever, at mange medarbejdere finder det vildt spændende at arbejde på den nye tværfaglige måde – men erkender samtidig, at der er brug for både tid og kompetenceudvikling, for at få de nye arbejdsgange til at lykkes.

– Når man pludselig skal bevæge sig ind på et andet fagområde og løse andre opgaver end dem, man normalt løser, så er det vigtigt, at der afsættes tid til, at medarbejderne kan sparre med hinanden og tilegne sig mere af hinandens viden. For selvfølgelig er det en stor omstilling, hvis man som socialpædagog pludselig også skal agere myndighed og kende til det arbejde, sagsbehandlere normalt står for, siger hun.

Derfor er der i projektet også fokus på at håndtere de udfordringer, der måtte opstå, når medarbejderne føler sig udfordret på deres faglighed, fortæller Jes Svenninggaard.

– Det er en helt ny måde at arbejde på, hvor alle uanset faglighed som udgangspunkt skal kunne de samme ting. De skal både kunne give råd og vejledning, de skal kende til de relevante paragraffer, og de skal kunne levere et pædagogisk stykke arbejde. Så vi oplever lige nu, at medarbejderne efterspørger efteruddannelse i fx procesledelse og konkrete redskaber til, hvordan man hjælper borgeren videre. Men det afgørende er, at alle fagpersoner har samme tilgang til borgerne, og at de på sigt har de samme kompetencer, siger han.

Projektet har kørt siden februar i år og fortsætter som projekt frem til og med 2019. ■

Når man pludselig skal bevæge sig ind på et andet fagområde og løse andre opgaver end dem, man normalt løser, så er det vigtigt, at der afsættes tid til, at medarbejderne kan sparre med hinanden og tilegne sig mere af hinandens viden

Kirsten Jacobsen, afdelingsleder, Bostøtte og Botilbud Handicap

TVÆRFAGLIGHED

Det er mig, der kan fortælle de ansatte, at det er ok ikke altid at vide alt. Men det er til gengæld en forventning, at man opsøger den nødvendige viden og derved sikrer, at opgaven bliver løst optimalt for borgeren

Birgit Søgren Nielsen, leder, Bo & Aktiv, Faaborg-Midtfyn Kommune

Det sejler, hvis lederne glemmer det

Det frugtbare samarbejde på tværs kommer ikke over natten. Det kræver, at lederen prioriterer det og sætter det op som et tydeligt mål, lyder det fra flere forskere og socialpædagogiske ledere

Af Stine Mørkeberg, nyhedsrum@sl.dk
Illustration: Allan Stochholm

Socialpædagogen i støtte/kontakt-indsatsen ved måske godt, at han burde koordinere med beskæftigelsesvejlederen i kontant-hjælpssystemet. Men han er lige blevet tilknyttet nogle ekstra borgere, og hvis han ringer til beskæftigelsesvejlederen, så stjæler det garanteret 20 minutter af hans dyrebare tid.

Det tværfaglige samarbejde står ikke altid højt på medarbejdernes prioriteringsliste, og det er måske ikke så sært, lyder det fra flere eksperter og praktikere inden for området. For det kræver meget tid og energi at få samarbejdet til at fungere godt.

Og hvis lederne ikke husker at gøre samarbejdet til et vigtigt mål, så vil det blive syltet til fordel for de opgaver, der opleves som kerneopgaver.

Bente Nissen er seniorkonsulent i Cabi og rådgiver om tværfagligt samarbejde på beskæftigelsesområdet. Hun tøver ikke længe ved spørgsmålet om, hvad der er vigtigst for at få det tværprofessionelle samarbejde til at lykkes.

– Det er utroligt vigtigt, at man har en ledelse, der kan se værdien af samarbejdet, og som er villig til at bruge ressourcer på det, siger hun og uddyber:

– Hvis ledelsen melder ud, at tværfagligt samarbejde er vigtigt i komplekse sager, så har medarbejderne en ramme at arbejde inden for. Normalt bliver man som medarbejder målt på

bestemte opgaver – så hvis ikke der er en klar udmelding om, at man vil det her, så bliver det svært at lave denne her prioritering.

Høje forventninger og stor skuffelse

Skolereformen er et tydeligt eksempel på, hvor svært det kan være at få to faggrupper til at arbejde sammen.

– Der var høje forventninger til samarbejdet mellem lærere og pædagoger, men det har vist sig meget svært at organisere det og få skemalagt tid, hvor begge faggrupper har mulighed for at mødes. For hvis man skal mødes og snakke sammen og planlægge ting sammen, så går der jo tid fra noget andet. Den udfordring gør det vanskeligt at få skabt en forståelse for, hvilket mål man arbejder sammen om, fortæller Andy Højholdt, der er lektor ved Professionshøjskolen Metropol. Han har beskæftiget sig med tværfagligt samarbejde i adskillige år inden for bl.a. det pædagogiske område. Og lignende udfordringer gælder på andre dele af det sociale område, fortæller han.

– Det tværfaglige samarbejde kræver etablering og organisering. Det kræver, at man som leder giver mulighed for, at de professionelle faktisk kan mødes og skabe et rum for det samarbejde. Og så handler det frem for alt om, at det skal være tydeligt for de professionelle, at det gør en forskel for målgruppen.

Husk: Bed om hjælp

Da Birgit Søgren Nielsen i sin tid startede et aflastningstilbud, lavede hun sammen med sine medarbejdere et værdigrundlag, hvor en af de grundlæggende værdier lød: 'Jeg kalder på hjælp, når jeg har brug for det, og jeg tilbyder min hjælp'.

I dag er hun leder for 160 medarbejdere – socialpædagoger, social- og sundhedsassistenter, fysioterapeuter og teknisk administrativt personale på Bo & Aktiv i Faaborg-Midtfyn Kommune. Og den grundlæggende værdi har hun taget med ind i sin nuværende ledelse.

Det tværfaglige samarbejde kræver [...], at man som leder giver mulighed for, at de professionelle faktisk kan mødes og skabe et rum for det samarbejde

Andy Højholdt, lektor, Professionshøjskolen Metropol

– Det er blevet en del af kulturen, at hvis man er i tvivl om noget, så ringer man da lige til hjemmesygeplejersken eller inviterer en overlæge med på det næste personalemøde, så man kan få noget viden omkring en terminal borger. Og det er jo mit ansvar som leder at skabe en kultur, der inviterer til det. Det er mig, der kan fortælle de ansatte, at det er ok ikke altid at vide alt. Men det er til gengæld en forventning, at man opsøger den nødvendige viden og derved sikrer, at opgaven bliver løst optimalt for borgeren.

Ingen succes uden tillid

I sidste ende, hjælper det dog kun at sætte tydelige mål, hvis man som leder formår at invitere en særlig medspiller med ved samarbejder mellem fagpersoner: Tillid.

– Presset mod konsensus er voldsomt stort, og mange kan ikke lide at være uenige med nogen – dels fordi de ikke vil drage kollegers faglighed i tvivl, og dels fordi man bliver bekymret for selv at tabe ansigt, hvis man giver udtryk for en anden mening, siger Morten Ejrnæs.

Han opfordrer alle i samarbejdet, men særligt lederen, til at sige: 'Skal vi ikke prøve at finde frem til de spørgsmål, vi er uenige om, og så virkelig give rum til, at de forskellige synsvinkler bliver lagt frem?'

– Det giver tryghed på forhånd at aftale et frirum, hvor man kan få diskuteret tingene ordentligt igennem. ■

OK 2018

Socialpædagogerne klar med OK-krav

Med afsæt i en lang række medlemsmøder, hundredevis af postkort fra medlemmerne og andre aktiviteter har hovedbestyrelsen udtaget forbundets krav til de kommende OK-forhandlinger – reallønsfremgang står øverst på listen

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Den korte version lyder sådan her: Der skal mere i lønningsposen: Reallønnen skal forbedres, der skal være generelle procentuelle lønstigninger, reguleringsordningen skal fastholdes, og kvalifikationslønsforløbet skal ændres og forbedres.

Men der er mere: Deltidsansatte skal sikres bedre mulighed for højere timetal, ligesom der

skal strammes op, når det handler om overholdelsen af arbejdstidsaftalerne.

Tryghedspuljen skal videreføres – og det samme skal kompetencefonden, som skal tilføres nye midler, ligesom der skal kigges på betingelserne for at få støtte.

Sådan lyder nogle af de krav, som Socialpædagogerne møder op med, når forhandlingerne om OK 2018 går i gang om nogle måneder. Efter en lang række medlemsmøder, en kampagne, hvor medlemmerne har kunnet sende et postkort med deres personlige ønsker til forhandlingerne, og indstillinger fra de ti kredse udtog forbundets hovedbestyrelse kravene den 3. oktober.

Og det er krav med fokus på lønnen: De generelle krav rejses gennem Forhandlingsfællesskabet, der forhandler på vegne af 51 medlemsorganisationer med i alt ca. 564.000 medlemmer. Og her er kravet, at reallønnen ikke kun skal sikres – der skal være en reallønsfremgang i den kommende OK-periode.

– Løn står først, og løn står højest på dagsordenen, konstaterede forbundsformand Benny Andersen, da hovedbestyrelsen diskuterede OK-kravene.

Når det handler om de generelle krav, skal der ud over en reallønsfremgang og generelle procentuelle lønstigninger også holdes fast i reguleringsordningen, der sikrer, at de offentlige lønninger reguleres i takt med de private.

Deltid og tryghed

Der skal også kigges nærmere på deltidsansattes adgang til højere timetal – og det er strengt påkrævet lød det fra flere sider under hovedbestyrelsens behandling. For som rammeaftalen på området er nu, er det nærmest umuligt, lød det. 'Der er tilsyneladende en opfattelse (i kommunerne, red.) af, at vi ikke ønsker fuldtidsstillinger', sagde en med en klar understregning af, at det ikke er tilfældet. Og Benny Andersen pegede på, at det har nogle uheldige konsekvenser både i forhold til ligestilling og -løn, og når det handler om fagets status.

Blandt de øvrige generelle krav ønsker Socialpædagogerne fokus på muligheden for at vælge flere tillidsrepræsentanter på arbejdspladser, der er opdelt i afdelinger, som ligger geografisk adskilt.

Hvad sker der nu?

Efter at Socialpædagogerne har udtaget sine krav, skal de generelle krav – altså dem, der er tænkt som en del af de krav, som Forhandlingsfællesskabet møder op med til de 'store' overenskomstforhandlinger – koordineres med kravene fra de øvrige forbund. Det sker ved en forhandling den 27. oktober, før fællesskabets krav i december udveksles med arbejdsgiverne.

Socialpædagogernes specielle krav – altså de krav, der er specifikt møntet på det socialpædagogiske område – udveksles lidt senere i december med KL og Danske Regioner.

Derefter begynder forhandlingerne – dels ved 'det store bord' om de generelle krav gennem Forhandlingsfællesskabet, dels ved 'egne borde', hvor Socialpædagogerne forhandler direkte med arbejdsgiverne.

Forhandlingerne skal efter planen være afsluttet med udgangen af marts 2018. Læs mere og følg med på www.sl.dk/OK2018

2018

Når det handler om tryghed er kravet, at tryghedspuljen – der sikrer økonomisk støtte til fx efteruddannelse, hvis man bliver fyret – skal videreføres, ligesom der skal stilles krav om længere opsigelsesvarsler, hvis man bliver fyret pga. sygdom, der skyldes en arbejdsskade.

Socialpædagogerne vil også have forbedret og sikret seniorordningerne, ligesom både det velfærdsfaglige udviklingsprojekt Fremfærd og arbejdsmiljøprojekter som fx SPARK, der har fokus på det psykisk arbejdsmiljø, skal videreføres.

Flere løntrin?

Når det handler om Socialpædagogernes egne krav – altså de specielle krav, der skal forhandles direkte med arbejdsgiverne – står løn også øverst på dagsordenen.

Her er fokus både en forhøjelse af grundlønnen og grundlønstillæggene, forhøjelse af pensionsprocenterne, etablering af fritvalgsordninger og en ændring og forbedring af kvalifikationslønsforløbet. Det sidste handler om at få føjet flere løntrin på, så man ikke som nu får det sidste løft efter 10 år – et bredt krav fra medlemmer og kredse.

Men, sagde Benny Andersen til hovedbestyrelsen, muligheden for at gå den vej vil afhænge af, hvor mange midler der bliver at forhandle om ved eget bord – og det skifter: Ved OK-forhandlingerne i 2008 var der fx mere end 4,3 pct. (ud af et samlet OK-resultat på 12,8 pct.), mens der ved de seneste forhandlinger om OK 2015 kun var 0,4 pct. (ud af en samlet ramme på 5,87 pct.).

På listen er også en stribe krav, der handler om arbejdstid: Særydelserne skal forhøjes – og de skal udløse pension. Tidspunktet for udbetaling af lørdagstillæg skal fremrykkes, og deltidsansatte skal beskyttes bedre.

Og så er der behov for et 'serviceeftersyn' af den kommunale arbejdstidsaftale, hedder det. Det blev bekræftet fra flere sider i hovedbestyrelsen, og der blev bl.a. peget på, at aftalens 'præambel (den indledende program- og formålserklæring, red.) ikke bliver respekteret, men bliver læst meget kreativt'.

Kravene går også på en 'modernisering og forbedring' af koloniaftalen – her er forholdene 'simpelthen for ringe', som en sagde.

Endelig indeholder listen også krav om at videreføre kompetencefondene, tilføre dem nye midler – og samtidig genoverveje kriterierne for at opnå støtte.

De særlige krav

Listen indeholder ikke mindst en række krav, der gælder for de særlige grupper:

Det gælder de studerende, der skal have højere løn i praktikken og ret til ferie med løn. Og det gælder lederne, der skal have forhøjet pension og have faste og mere detaljerede parametre for at fastsætte grundlønnen.

Det gælder værkstedsområdet, der skal have løn- og pensionsforbedringer, der svarer til socialpædagog-overenskomsten og også skal have ligestillet deres rettigheder, når det handler om seniorordninger.

Når det handler om omsorgs- og pædagog-medhjælperne, skal de have både grundlønshøjelse og pensionsforbedringer, lyder kravet.

På lærerområdet skal der indgås en arbejdstidsaftale, der 'sikrer et afbalanceret forhold mellem undervisning og forberedelse'.

PFF'erne skal have et kvalifikations- eller garantilønsforløb, og så skal de ikke mindst have ordentlige regler for deres arbejdstidsbestemmelser – noget som en række medlemmer af hovedbestyrelsen slog ned på: Der mangler simpelthen regler, der ligger ud over lovgivningen. Flere og flere PFF'ere arbejder i døgn- og weekendvagter, og manglen på regler vækker stor frustration, lød det.

Forståeligt, sagde forbundsformand Benny Andersen og lovede både her og i andre sammenhænge at tage afsæt i de konkrete forslag fra medlemmer og kredse, når der senere i forløbet skal forhandles konkret.

– Og så er det jo – som altid – den hidtil sværeste overenskomstforhandling, vi står over for, sagde Benny Andersen med et skævt smil, inden hovedbestyrelsen enstemmigt vedtog forbundets krav til de kommende forhandlinger. ■

Læs også artiklerne om OK på familiepleje- og lærerområdet på henholdsvis side 27 og 30.

Løn står først, og løn står højest på dagsordenen

Benny Andersen, formand, Socialpædagogerne

KV 2017

Kandidater: Handicap er kernevelfærd

Handicapområdet er lige så vigtig en del af dansk kernevelfærd som sundheds- og ældreområderne, mener godt 1.400 kommunalvalgskandidater. Det begejstrer handicaporganisation. Men handicappede har ikke samme bevågenhed, påpeger ekspert

Af Lea Holtze, lhe@sl.dk

Grafik: Runa Adriane Larsen, ral@sl.dk

Aldre og sundhed. Det er emner, der typisk fylder i den kommunalpolitiske debat om, hvem der skal bære borgmesterkæden de næste fire år. Men handicapområdet er lige så central en del af den danske kernevelfærd som ældreområdet og sundhedsområdet.

Det svarer 1.448 kandidater – eller 88 pct. – i en undersøgelse blandt 1.775 kandidater, der stiller op til kommunal- og regionsvalget i november.

Det tegner rigtig godt for handicapområdet, mener formanden for Danske Handicaporganisationer (DH), Thorkild Olesen.

– Der er en bevidsthed om, at handicapområdet er vigtigt. Jeg håber, at kandidaterne husker det, når de bliver valgt, og at de vil være med til at få KL til at sige det samme, når de har økonomiforhandlinger med regeringen, siger han.

Hold, hvad I lover

De 1.775 kandidater er med i Socialpædagogerne kandidattest, hvor de er blevet bedt om at forholde sig til 20 socialpolitiske udsagn – særligt inden for handicapområdet. Efter kandidaterne har afgivet deres svar, kan vælgerne tage samme test og på den måde finde frem til den kandidat, de er mest enig med.

I testen svarer 86 pct. af kandidaterne desuden, at kommunen ikke bør anvende færre ressourcer på handicapområdet i den kommende valgperiode. Og det begejstrer DH-formanden endnu mere.

– Vi har de sidste ti år oplevet så rigeligt, at der er blevet strammet ind, så det er en rigtig god udmelding, siger han.

At så mange kandidater ligestiller handicapområdet med ældre- og sundhedsområderne er et udtryk for, at alle på tværs af partier går ind for Danmarks overordnede samfundsmodel: velfærdssamfundet. Det mener Roger Buch, der er kommunalforsker og forskningschef ved Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

– Det er vanskeligt at finde nogen, der for alvor er i opposition til det velfærdssamfund, vi lever i, hvor en stor offentlig sektor løser mange opgaver, siger han og påpeger, at handicapområdet dog ikke får nær samme plads i den offentlige debat.

– Handicapområdet er ikke det, man taler mest om, fordi politikerne tænker rationelt – nogle vil sige kynisk – over, hvor de kan skaffe mange stemmer. Der er bare mange flere vælgere inden for ældre- og børne- og ungeområdet, siger han.

For Roger Buch at se er det dog positivt, at kandidaterne med den socialpolitiske kandidattest bliver tvunget til at forholde sig til det socialpolitiske område og i særdeleshed handicapområdet.

– Det er da en glimrende hjælp at give vælgerne, når de leder efter en kandidat at stemme på. Og så er det selvfølgelig oplagt, at organisationer bruger testen til at holde politikerne op på det, de har lovet, bagefter, siger han.

De bliver glemt

Hos Socialpædagogerne er næstformand Marie Sonne helt enig i, at især de mest udsatte mennesker inden for handicapområdet alt for ofte bliver glemt i den politiske debat. Det til trods for, at de er nogle af dem, der har allermost brug for kernevelfærd.

Det er netop derfor, at Socialpædagogerne sætter særligt fokus på handicapområdet op til kommunal- og regionsvalget, fortæller hun.

– Det er svært at få en politisk opmærksomhed på det her område, fordi mennesker med handicap ofte glemmes i den politiske debat eller bliver fremstillet som en belastende borgergruppe. Det skal vi være på vagt over for. Det er selvfølgelig dejligt, at kandidaterne sidestiller handicapområdet med ældre- og sundhedsområderne. Det holder vi dem op på efter valget, siger hun. ■

Din stemme – deres liv

Frem til kommunal- og regionsvalget den 21. november sætter Socialpædagogerne fokus på, at indsatsen til mennesker med handicap er kernevelfærd, som skal styrkes og understøttes af den rette faglighed. Find den kandidat, der prioriterer indsatsen, på kandidattest.dk

Det er selvfølgelig dejligt, at kandidaterne sidestiller handicapområdet med ældre- og sundhedsområderne. Dét holder vi dem op på efter valget

Marie Sonne, næstformand,
Socialpædagogerne

Sådan har vi lavet kandidattesten

Socialpædagogerne har inviteret 6.449 kandidater til kommunal- og regionsvalget på tværs af partier til at deltage i kandidattesten. I skrivende stund har 1.775 kandidater valgt at deltage, og der kommer hele tiden flere til.

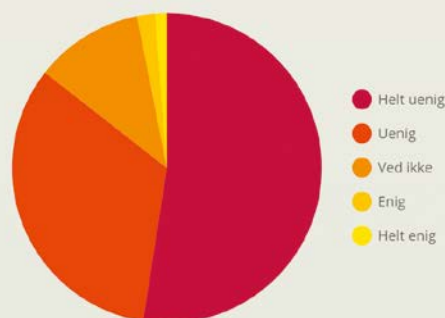
Kandidaterne har deltaget ved at svare på, hvor enige eller uenige de er i 15 socialpolitiske udsagn. Regionskandidaterne er tilsvarende blevet bedt om at forholde sig til fem socialpolitiske udsagn, mens kandidater til begge valg har skullet forholde sig til alle 20 udsagn.

Som det fremgår af grafikken er hele partispektret repræsenteret i kandidattesten. Særligt kandidater fra Enhedslisten, Radikale Venstre, Socialdemokraterne og SF har valgt at deltage. Socialpædagogerne havde naturligvis gerne set, at partierne var repræsenteret ligeligt i forhold til partiernes størrelse, ligesom vi forgæves har forsøgt at få lokallister til at stille op.

Siden 1. oktober har Socialpædagogernes medlemmer og alle andre vælgere selv kunnet tage stilling til de socialpolitiske udsagn på www.kandidattest.dk og dermed finde den kandidat til valget, de er mest enige med.

86 % vil ikke spare på handicapområdet

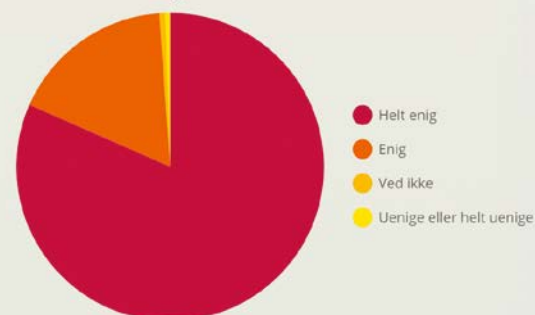
Til spørgsmålet om hvorvidt kommunen bør anvende færre ressourcer på handicapområdet i den kommende valgperiode, fordeler svarene sig således.

Kilde: Data fra Socialpædagogernes kandidattest udfyldt af 1.775 kandidater til kommunalvalget 2017.

88 % er helt enige i, at handicapområdet er kernevelfærd

- på linje med ældreområdet og sundhedsområdet

Kilde: Data fra Socialpædagogernes kandidattest udfyldt af 1.775 kandidater til kommunalvalget 2017.

Hele partispektret er med i kandidattesten

KV 2017

Det er jo de socialpædagoger, der kender borgeren, som er de bedste til at afdække de rigtige elementer i den pågældende sag

Marie Sonne, næstformand, Socialpædagogerne

‘Grotesk’ mange fejl i handicapsager

I løbet af det første halvår af 2017 har Ankestyrelsen fundet fejl og mangler i syv ud af ti klagesager på voksenhandicapområdet. Organisationer og eksperter kalder det grotesk og efterlyser større inddragelse i kommunernes sagsbehandling

Af Kit Lindhardt klt@sl.dk

Kommunerne prøver grænser af og sørger ikke for at lave en helhedsorienteret sagsbehandling. [...], og vi hører ofte, at kommunerne ikke ser på alle aspekter af borgerens liv, før de giver et afslag

Thorkild Olesen,
formand, DH

Når mennesker med udviklingshæmning, hjerneskade eller andre svære mentale handicap uberettiget får frataget sin socialpædagogiske ledsagelse eller placeres i det forkerte botilbud uden den rigtige støtte – så har det store menneskelige omkostninger for borgerne.

Sådan lyder det fra Socialpædagogerne, Danske Handicaporganisationer (DH) og LEV, som tager sig til hovedet over andelen af fejl, som kommunerne begår på handicapområdet.

Frem til kommunal- og regionsvalget den 21. november sætter Socialpædagogerne fokus på indsatsen til mennesker med handicap. Og tal fra Ankestyrelsens hjemmeside viser, at Ankestyrelsen i det første halvår af 2017 omgjorde syv ud af 10 (68 pct.) af de afgørelser om beskyttet beskæftigelse, botilbud eller socialpædagogisk støtte, som borgerne har klaget over.

Af de i alt 331 omgjorte sager blev 70 pct. hjemvist til kommunerne med besked om at behandle sagen på ny, fordi den var for mangelfuld til, at Ankestyrelsen kunne tage stilling. 30 pct. blev ændret, fordi afgørelsen var forkert. Det viser udregninger, som Socialpædagogen har lavet på baggrund af tallene fra Ankestyrelsen.

Voldsomme konsekvenser

I Landsforeningen LEV er formand Anni Sørensen målløs over den ‘tårnhøje’ omgørelsesprocent.

– Det er grotesk. Ingen andre steder ville man tolerere så høje fejlprocenter. Tænk, hvis det så sådan ud i sundhedsvæsenet. Tænk, hvis du hos tandlægen kunne forvente, at han syv ud af 10

gange ville bore forkert eller ramme tungen. Det ville aldrig blive accepteret, siger hun.

Ifølge Anni Sørensen kan kommunernes fejlagtige eller mangelfulde sagsbehandling have voldsomme fysiske eller sociale konsekvenser for borgerne. Et eksempel kunne være, at en kvinde med udviklingshæmning – lad os kalde hende Helle – tvinges ud af sit lille bofællesskab inde i byen, fordi kommunen vil flytte alle de udviklingshæmmede til et stort nybygget hus ude på en mark, hvor der er kortsigtede driftsbespærelser i at have 80 personer boende.

– Så kan det godt være, at Helle har nogle stærke pårørende, som klager og anker og får ret i Ankestyrelsen. Men det nytter ikke noget, for til den tid har hun boet det nye sted i syv måneder, og det gamle bofællesskab findes ikke længere, siger hun.

Det kan også være en situation, hvor Bo i flere år har gået på et svømmehold. Men pludselig beslutter kommunen, at han ikke længere kan få bevilliget ledsagelse til svømmehallen.

– Når Ankestyrelsen ændrer kommunens afgørelse, er der måske gået et halvt år eller mere, hvor Bo har siddet derhjemme og er blevet mere og mere isoleret fra resten af samfundet. De venskaber og relationer, han havde på svømmeholdet, kan være svære eller umulige at genopbygge, og hans fysiske form og kondition er væk, siger hun.

Mangelfuld sagsbehandling

Sidste år tog Ankestyrelsen stilling til 8.140 klagesager på hele det sociale område. I gennemsnit blev 37 pct. af sagerne enten ændret eller hjemvist til kommunen, viser en opgørelse fra Socialministeriet. En omgørelsesprocent på 68 på området for voksenhandicap er altså langt højere end på socialområdet generelt.

I DH er formand Thorkild Olesen ærgerlig, men ikke overrasket over tallene. Han hører ofte fra medlemsorganisationerne, at der er ‘enormt store problemer’.

– Kommunerne prøver grænser af og sørger ikke for at lave en helhedsorienteret sagsbehandling. Folk føler ikke, at de bliver lyttet til eller inddraget i sagen, og vi hører ofte, at kommunerne ikke ser på alle aspekter af borgerens liv, før de

Der er ikke nogen facitliste, man kan slå op i. Det er individuelle skøn fra sag til sag, og der vil blive truffet nogle forkerte afgørelser

Thomas Adelskov, formand, Social- og Sundhedsudvalget, KL

giver et afslag. I sidste ende forstår man ikke den afgørelse, som er blevet truffet, siger han.

Ifølge Socialpædagogens næstformand, Marie Sonne, bør kommunerne i langt højere grad inddrage de pårørende og de socialpædagoger, der er omkring borgeren, for at få et helt billede af den handicappedes liv og behov.

– Sagerne bliver ofte afgjort på et skrivebord meget langt væk fra de mennesker, det handler om. Så kan det godt være, at sagsbehandleren ringer til bostedet for at få en kommentar. Men det er jo de socialpædagoger, der kender borgeren, som er de bedste til at afdække de rigtige elementer i den pågældende sag, siger hun.

Konsekvenserne bliver ifølge Marie Sonne, at det koster på alle konti. Samfundet betaler for, at sagerne skal behandles flere gange. Og borgerne betaler ved at gå i stå eller i værste fald gå to skridt tilbage.

– Det kan medføre, at borgeren får noget helt andet, end vedkommende har brug for, eller at borgerne får et dårligere tilbud, som forringer

deres livskvalitet og hæmmer eller ødelægger deres mentale eller fysiske udvikling, siger hun.

Ekspert: Kommunerne vinder

Siden 2014 er andelen af klagesager, som Ankestyrelsen vælger at ændre eller hjemvise til kommunen, steget fra 54 til 68 pct. Det skyldes, at andelen af hjemviste sager er steget med 17 procentpoint i perioden. Samtidig er andelen af konkrete ændringer faldet med fire procentpoint.

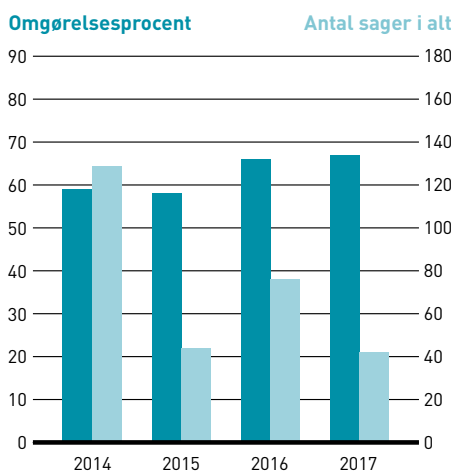
John Klausen, lektor i socialret på Aalborg Universitet, forklarer, at når en sag bliver hjemvist til kommunen, så er det fordi, kommunen har begået så alvorlige sagsbehandlingsfejl, at afgørelsen er ugyldig.

– Ankestyrelsen hjemviser ikke en sag på grund af små fodfejl og formaliteter, der ikke har betydning for afgørelsen, men fordi der er sket en tilsidesættelse af egentlige retssikkerhedsgarantier, som fx manglende partshøring af borgeren, lyder det.

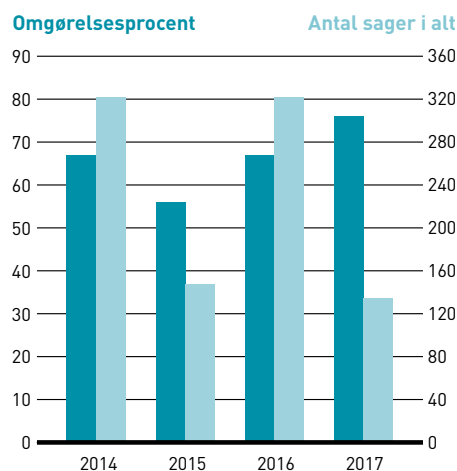
Når nogle kommuner gennem flere år har en omgørelsesprocent på langt over 50, så har det

FÅ ET OVERBLIK OVER UDVIKLINGEN

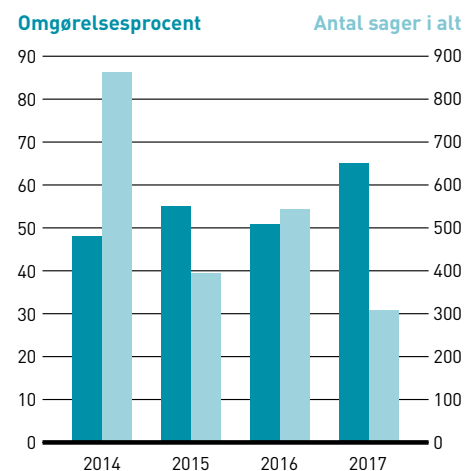
Beskyttet beskæftigelse

Botilbud

Personlig hjælp*

Venstre side af grafikkerne viser, hvor stor en procentdel af kommunernes sager på de tre forskellige områder, der blev omgjort af Ankestyrelsen fra 2014 til første halvår af 2017. I højre side kan du under 'Antal sager i alt' aflæse, hvor mange sager, som Ankestyrelsen enten har stadfæstet, ændret eller hjemvist til kommunerne. Vær opmærksom på, at værdierne for 'Antal sager i alt' i højre side af grafikkerne varierer fra område til område.

* Ifølge Ankestyrelsen dækker 'Personlig hjælp' i langt de fleste tilfælde over socialpædagogisk ledsagelse.

Det er grotesk. Ingen andre steder ville man tolerere så høje fejlprocenter. Tænk, hvis det så sådan ud i sundhedsvæsenet. [...] Det ville aldrig blive accepteret

Anni Sørensen, formand, LEV

ifølge John Klausen en sammenhæng med, at det er uden konsekvenser at tilsidesætte lovgivningen. Tværtimod kan det være en økonomisk fordel.

– Selv hvis borgeren får ret i sin klage, vil hjælpen i nogle situationer ikke kunne gives med tilbagevirkende kraft. Hvis en borger har fået afslag på hjemmehjælp, kan der jo ikke gøres rent med tilbagevirkende kraft. Så principielt bliver kommunerne i visse situationer belønnet for at træffe forkerte afgørelser på det her område, lyder det.

Kun toppen af isbjerget

Ifølge John Klausen er der grund til at frygte, at andelen af fejl er mindst lige så høj i de sager, som ikke ender i Ankestyrelsen. For når en borger klager over en kommunes afgørelse, så skal kommunen vurdere sagen igen. Klagen ender først i Ankestyrelsen, hvis kommunen efter at have behandlet sagen igen holder fast i sin oprindelige afgørelse, og borgeren fastholder klagen.

I 2015 lavede Ankestyrelsen en stikprøve på knap 100 sager på området for sjældne diagnoser og hjernesknade. Den viste, at 40 pct. af afgørelserne ville være blevet omgjort, hvis der var blevet klaget til Ankestyrelsen.

I DH, Socialpædagogerne og LEV er man ligeledes overbevist om, at der er et stort mørketal på handicapområdet, fordi de handicappede er afhængige af, at andre klager for dem.

– Det er fortryvende, at retstilstanden er, som den er for en borgergruppe, som ikke kan varetage egne interesser. Hvis de ikke har stærke pårørende eller socialpædagoger, der kan hjælpe, så er de retsløse. Mange får ikke klaget. Men lige så mange får slet ikke søgt i første omgang, siger Anni Sørensen, der er formand for LEV.

KL: Der er ingen facitliste

Thomas Adelskov, formand for Social- og Sundhedsudvalget i KL, siger i en skriftlig kommentar, at andelen af omgjorte sager bliver taget alvorligt,

og at kommunerne bør tage et grundigt kig på, hvordan sagsbehandlingen kan forbedres.

Han oplyser, at regeringen og KL i forsommeren har aftalt, at der skal gennemføres en nærmere analyse af Ankestyrelsens praksis og afgørelser for bl.a. at blive klogere på, hvorfor andelen af sager, der hjemvises til kommunerne, er stigende. Men han pointerer, at en hjemvisning ikke nødvendigvis betyder, at kommunens afgørelse er forkert. Den nye afgørelse kan ende med at blive helt den samme igen.

En del af årsagen til, at der laves fejl, kan ifølge Thomas Adelskov være, at lovgivningen på socialområdet er meget kompleks.

– Der er ikke nogen facitliste, man kan slå op i. Det er individuelle skøn fra sag til sag, og der vil blive truffet nogle forkerte afgørelser. Man skal huske på, at Ankestyrelsens afgørelser netop har til formål at vejlede kommunerne i fortolkning af lovgivningen. Og jeg må bare sige, at det glæder mig, at andelen af afgørelser, som konkret ændres af Ankestyrelsen, faktisk er svagt faldende fra 2014 til 2017.

Aarhus: Uretfærdig påstand

Aarhus er en af de kommuner, som har en omgørelsesprocenter på 74 på handicapområdet. Ud af de 27 klagesager, som Ankestyrelsen har behandlet fra Aarhus i 2017, er 11 blevet hjemvist, og ni er blevet ændret. Ifølge Tina Fendinge, som er myndighedschef i socialforvaltningen i Aarhus Kommune, kan man altid blive bedre. Men dårlig sagsbehandling er der ikke tale om, siger hun.

Ifølge Tina Fendinge skal sagsbehandlerne være økonomisk ansvarlige. Men det passer ikke, at borgerne bliver visiteret til et dårligere tilbud for at spare penge.

– Sagsbehandlerne skal naturligvis ikke indstille til en økonomisk dyr løsning, hvis en mindre dyr kan være lige så god for borgeren. Men det er en uretfærdig påstand, at vi skulle visitere forkert for at spare penge. En rådgivers fornemmeste opgave er få udredt, hvad borgeren har behov for, og hvad borgeren har et retligt krav på, siger hun.

Tina Fendinge er godt klar over, at andelen af hjemviste sager er stigende. Hun oplever, at Ankestyrelsen stiller højere krav til sagsbehandlingen end tidligere.

– Det er generelt blevet vanskeligere for os at forstå den linje, som Ankestyrelsen tager. Det kan eksempelvis være uklart for os, hvad problemet med en afgørelse er, fordi det ikke fremgår klart. Derfor kunne vi godt tænke os, at Ankestyrelsen lavede flere principafgørelser, som kunne være vejledende i andre, lignende sager. Det ville hjælpe os i den rigtige retning, lyder det. ■

Flere omgørelser

Når Ankestyrelsen omgør en sag, betyder det, at den enten bliver hjemvist til kommunen, som skal vurdere sagen igen, eller at den bliver ændret. Ser man på andelen af omgørelser på områderne 'socialpædagogisk ledsagelse', 'botilbud' og 'beskyttet beskæftigelse' fra 2014 til 2017 er der sket et stigning fra 54 pct. i 2014, 55 pct. i 2015, 58 pct. i 2016, mens tallet for første og andet kvartal af 2017 er på 68 pct.

KV 2017

Velfærd er at have noget at stå op til

Meningsfulde aktiviteter og miljøskifte er noget af det, der giver mennesker livskvalitet. Det mærker man tydeligt i den beskyttede virksomhed SOVI, hvor unge og voksne med autisme arbejder. Her kan du møde 22-årige Helene

Af Lea Holtze, lhe@sl.dk
Foto: Ricky John Molloy

Helene Wittendorff Larsen skal i dag lave clips og flagpinde og sætte chip på løbsnumre. Og det er socialpædagogen Anne Bang Lind-Holm, der er hendes instruktør. Det fortæller fotografier på den hvide tavle lige inden for

døren til lagerhallen. Tavlen giver Helene og hendes kollegaer på den beskyttede virksomhed SOVI for unge og voksne med autisme et overblik over arbejdsdagen fra det øjeblik, de møder ind.

– Jeg kan godt lide at lave løbsposer. Jeg ved, de bliver brugt til et kvindeløb, og jeg har fart på, når jeg laver dem. Nogle gange får vi lov at få en løbspose med hjem, hvis der er nogen i overskud, fortæller Helene og sætter i rask gang rundt om paller med shampoo, vandflasker og nøddeblandinger.

Når produkterne er samlet i løbsposer, bliver poserne pakket i flyttekasser. Helene fisker straks telefonen op af mobiltasken og tager et billede af processen.

– Jeg viser tit billeder på Facebook af det, jeg laver. Det ved jeg, at min far gerne vil se. Jeg skriver også derinde, at jeg er god til at arbejde her,

siger hun med et smil og spørger Anne, om hun skal pakke en kasse mere.

– Ja, det er rigtigt fint, Helene, bekræfter socialpædagogen.

Giver livet mening

De seneste måneder har 1.775 kandidater til kommunal- og regionsvalget deltaget i Socialpædagogernes socialpolitiske kandidattest. Her har 88 pct. af dem svaret, at de er helt enige i, at handicapområdet er kernevelfærd på linje med ældre- og sundhedsområderne. Velfærd kan fx være at deltage i meningsfulde aktiviteter og at have mulighed for miljøskifte. Den velfærd og livskvalitet ser socialpædagog Anne Bang Lind-Holm blandt medarbejderne på SOVI hver eneste dag.

– Jeg tror på, at det er vigtigt for alle mennesker at have noget at stå op til. Her ved Helene, at hun er en del af noget, og hun kan sågar se sine flagpinde med clips på ude i samfundet, siger hun.

På SOVI, der ligger i Søborg, arbejder der omkring 50 unge og voksne med autisme. Nogle laver mad i køkkenet, andre syr børnetøj i designværkstedet, og så er der en flok, der ligesom Helene pakker og monterer i montageafdelingen.

– Selvom vi er mange mennesker samlet på værkstederne, hvilket kan være svært, når man har autisme, oplever vi, at medarbejderne er i trivsel og udvikling. Det tror jeg skyldes, at dagligdagen er individuelt tilrettelagt, og at vi i høj grad arbejder med autismen og ikke imod den, siger Anne Bang Lind-Holm.

Med socialpædagogisk støtte

At arbejde med autismen betyder for Helenes vedkommende en hverdag med struktur, gentagelse og forudsigelighed. For andre kan det være

SET Hver dag møder 22-årige Helene Wittendorff Larsen, der har autisme, på arbejde i den beskyttede virksomhed SOVI. Det kan lade sig gøre, fordi socialpædagogen Anne Bang Lind-Holm kan spotte, hvad Helene kæmper med, og hvor hun er stærk.

nødvendigt at kunne trække sig tilbage fra de store værksteder. Derfor har alle deres eget lille arbejdsområde, hvor de kan være alene og finde ro og overskud.

– Jeg hjælper fx Helene med at få brudt arbejdsopgaverne op i nogle delopgaver, som hun kan overskue, og med at skabe den struktur, hun har brug for. Og så bruger jeg meget tid på at hjælpe hende og de andre medarbejdere med at begå sig i det sociale liv, siger Anne Bang Lind-Holm og uddyber:

– Når Jens for eksempel driller Helene for sjov, bliver hun ked af det, fordi hun ikke forstår hans hensigt. Derfor går jeg ind og oversætter Jens' intention med drilleriet. Det skaber en forståelse hos Helene og styrker hendes evner til at skabe sociale relationer.

Om eftermiddagen mødes Helene og kollegerne i forskellige netværk, hvor de dyrker fælles interesser. Helene er fx med i ungenetværket, hvor de taler om kærester, om hvordan man kommer i biografen, og om hvilke ønsker og drømme, de har for fremtiden. På den måde bliver der skabt nogle muligheder for relationer og fællesskaber, som ikke ville komme af sig selv, fortæller Majbrit Bogø, der er SOVI's direktør.

Rammen følger individet

Efter pakkearbejdet har Helene sat sig ind i sit personlige arbejdsområde for at sætte chip på løbsnumre. Det er vigtigt, at chip og nummer bliver parret rigtigt. Og mens mange andre mennesker ville blive sløve af det gentagende arbejde og dermed begå fejl, er Helene netop rigtig dygtig til gentagelser og til opgaver med en tydelig begyndelse og afslutning, forklarer Anne Bang Lind-Holm.

– SOVI's medarbejdere har rigtig mange evner, de gerne vil bringe i spil. Vi skal bare sørge for at strukturere arbejdet, så de trives i det. Det er ikke individet, der skal tilpasse sig. Det er rammen, der skal tilpasses individet, siger Anne Bang Lind-Holm.

Da Helene har afsluttet sit arbejde og er klar til at gå til pause, tager hun mobiltelefonen frem for at lægge billederne af arbejdsprocesserne på Facebook.

– I dag har jeg lavet løbspøser. Jeg var god til mit arbejde, skriver Helene, og ser op på Anne Bang Lind-Holm.

– Jeg kan vel godt skrive, at jeg føler mig 'fantastisk godt til mode', siger hun og vælger det rette humørikon til sit opslag. ■

OK 2018

Jeg kan sige det meget kort: Så lang tid kan vi ikke vente på en overenskomst for den gruppe af vores medlemmer, der dag ud og dag ind gør en kæmpe indsats

Benny Andersen, forbundsformand, Socialpædagogerne

Familieplejer-OK er et selvstændigt krav

Socialpædagogerne rejser krav om overenskomst for familieplejerne som et selvstændigt krav i forlængelse af OK-forhandlingerne i 2018. Det har hovedbestyrelsen netop vedtaget

Af Malene Dreyer, mad@sl.dk

Familieplejernes løn- og ansættelsesforhold skal forbedres. Der er bl.a. behov for større sikkerhed og et løft i form af fx arbejdsgiverbetalt pension. Hovedbestyrelsen har derfor vedtaget at rejse et særskilt krav om overenskomst for familieplejere i forbindelse med de forestående overenskomstforhandlinger i 2018.

– Vi skal sikre vores dygtige familieplejere ordnede vilkår. Den bedste vej dertil er at rejse

overenskomstkravet som et særskilt krav i forlængelse af de generelle forhandlinger. Det giver os en periode på den anden side af kommunalvalget, hvor vi bl.a. kan oplyse de lokale politikere om behovet, siger forbundsformand Benny Andersen.

Brug for klare spilleregler

Hovedprioriteterne i Socialpædagogernes overenskomstkrav handler om bedre opsigelsesvarsler, arbejdsgiverbetalt pension, et værn mod lønnedgang og kompensation i form af betaling eller frihed, når der afholdes ferie med plejebarnet.

Det er også vigtigt at skabe klare spilleregler i forhold til at løse uenigheder om løn- og ansættelsesforhold, samt at forhandlinger om netop løn- og ansættelsesforhold adskilles fra dialogen om opgaveløsningen.

– Det er disse basale rettigheder, som er centrale for at sikre familieplejere ordentlige

arbejdsforhold. Så det er det, vi i første omgang går efter. Det er mit klare indtryk, at der både er forståelse og opbakning i forhold til opgaven blandt de mange familieplejere, jeg har talt med i den senere tid, siger Benny Andersen.

Vil ikke parkeres i tre år

Når han kalder det klogt at rejse et særskilt overenskomstkrav for familieplejere, handler det – ud over timingen – også om teknikken i den måde, som de store overenskomstforhandlinger foregår på.

For hvis forbundet rejser kravet om overenskomst for familieplejere som et krav blandt de øvrige overenskomstkrav til OK 2018, og der ikke opnås enighed med KL, så vil kravet været parkeret de næste tre år.

Det sker, fordi man ved forhandlingernes afslutning giver håndslag på, at alle krav er afhandlet. Det vil betyde, at man

helt frem til de næste overenskomstforhandlinger i 2021 ikke vil have mulighed for at rejse diskussionen om familieplejernes arbejdsvilkår.

– Jeg kan sige det meget kort: Så lang tid kan vi ikke vente på en overenskomst for den gruppe af vores medlemmer, der dag ud og dag ind gør en kæmpe indsats, siger Benny Andersen.

Benny Andersen understreger, at selvom arbejdet for ordentlige arbejdsvilkår for familieplejere er en højt prioriteret opgave for forbundet, så bliver det ikke nogen nem opgave.

– Vi skal have KL med på ideen. Der skal som bekendt to til at lave en aftale. Derfor er vi også indstillet på kompromisser. Vi er løsningsorienterede, og hvis vi får mulighed får at indgå en eller anden form for aftale, der sikrer basale rettigheder, er vi også åbne over for det, siger Benny Andersen. ■

Stofmisbrugsnetværket afholder afslutningskonference

Den 10. november 2017 hos Socialpædagogerne i København

Lars AP er manden bag Fucking Flink, der i 2012 havde Danmarks hurtigst voksende Facebookside og i dag tæller knap 180.000 følgere. Lars' mål er at mobilisere os danskere – verdens lykkeligste – til også at blive verdens flinkeste folk. Men hvorfor? Fordi flinkhed skaber overskud, gøder sammenhængskraften og løfter vores humør. Men gælder det også i arbejdet med misbrugere? Der vil også blive fortalt om Faglige Selskaber.

Tilmeldingsfrist: 3. november 2017

Yderligere oplysninger og tilmelding: www.sl.dk/kalender

KONFERENCE

Meget af det, jeg har hørt i dag, er noget, jeg kan tage direkte med hjem og bruge i min hverdagspraksis. Især det med hvordan man kan arbejde med mennesker, der er plaget af stemmehøring

Pernille Skovborg Andersen, socialpædagog, Botilbuddet Guldblommevej

Faglige vitaminer til hverdagen

Socialpædagogernes faglige selskab for mennesker med sindslidelser holdt som det første af de indtil videre fire faglige selskaber medlemskonference den 26. september. Her fik 140 engagerede deltagere mulighed for at netværke og gå i dybden med faglige emner, de kan bruge i deres hverdagspraksis

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk
Foto: Nils Lund Pedersen

Velkommen til en premiere. Jeg er både glad og stolt over at være med i dag – og jeg glæder mig til at få en spændende dag sammen med jer, hvor vi i fællesskab kan blive klogere på vores fag og det område, I arbejder inden for.

Fakta om fagligt selskab for mennesker med sindslidelser

- Det faglige selskab er for medlemmer, der arbejder med børn, unge og voksne med sindslidelser.
- Medlemmerne i selskabet har specialviden om socialpædagogisk arbejde med rehabilitering, habilitering, recovery og behandling af mennesker med psykiske lidelser i døgntilbud og ambulante tilbud.
- Selskabet arbejder med at udbrede viden om det socialpædagogiske arbejde og arrangerer aktiviteter med det formål at sikre den faglige udvikling i praksis gennem vidensdeling og erfaringsudveksling.
- Selskabet bestræber sig på at bygge bro mellem arbejdspladserne og forskningen.

Faglige selskaber er Socialpædagogernes tilbud til medlemmerne om et stærkt netværk omkring deres profession og viden om området og målgruppen. Læs mere på fagligeselskaber.sl.dk

Sådan sagde næstformand i Socialpædagogerne, Verne Pedersen, da hun tirsdag den 26. september åbnede den første konference i forbundets faglige selskab for mennesker med sindslidelser.

Og fordi det er allerførste gang, at et af de nye faglige selskaber afholder den årlige konference for selskabets medlemmer, fik de 140 deltagere en kort introduktion til, hvad tanken har været med at lægge de oprindelige 14 faglige netværk sammen i seks faglige selskaber.

– Vi ved, at vores medlemmer efterspørger faglig viden, erfaringsudveksling og synlighed omkring vores faglige områder. Samtidig ønsker vi fra forbundets side at skabe nogle stærkere rammer, der underbygger den faglige udvikling og bidrager til at danne netværk på tværs af arbejdspladser og sektorer. Og derfor er vi samlet her i dag – på den allerførste medlemskonference i et af de nye faglige selskaber, sagde Verne Pedersen.

Fra stemmehøring til robotteknologi

Overskriften for konferencen var 'Udviklingstendenser og nye veje i social- og behandlingspsykiatrien'. Og i løbet af dagen blev deltagerne klogere på emner som bl.a. stemmehøring, dobbeltdiagnoser, nænsom nødværge og velfærdsteknologi. Der blev illustreret robotteknologi og konflikt-nedtrappende kropssprog på scenen. Og deltagerne blev indviet i, hvordan man bedst hjælper mennesker med dobbeltbelastning, dvs. alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer, og hvorfor det er vigtigt at anerkende, at nogle mennesker hører stemmer og støtte dem i at finde mening i stemmerne.

– Meget af det, jeg har hørt i dag, er noget, jeg kan tage direkte med hjem og bruge i min hverdagspraksis. Især det med hvordan man kan arbejde med mennesker, der er plaget af stemmehøring og også oplægget om dobbeltdiagnoser. Det er helt klart noget, vi ser mere og mere. Den viden, jeg henter i dag, passer rigtig godt ind i den hverdag, vi står i på vores specialiserede socialpsykiatriske botilbud, sagde en af konfe-

rencedeltagerne, Pernille Skovborg Andersen, som arbejder som socialpædagog i Botilbuddet Guldblommevej i Viborg.

Også Frank B. Petersen fra Socialpsykiatri Hedensted Kommune var glad for det faglige indhold.

– Det er en rigtig god idé at belyse udviklingstendenser inden for både social- og behandlingspsykiatrien. Og det passer jo rigtig godt sammen med den tendens, vi ser i disse år, hvor det bliver mere og mere udbredt at ansætte pædagoger i psykiatrien. Derudover er konferencen en god anledning til ligesom at trække stikket ud i en fortravlet hverdag og blive tanket op, tænke nyt og være lidt visionær sammen med andre i faget, sagde han.

Fagligt ø-hop populært

I kølvandet på de fire faglige oplæg fik konferencedeltagerne også mulighed for at gå lidt mere i dybden med de emner, de var mest interesserede i. Eftermiddagen bød nemlig på et såkaldt fagligt ø-hop, hvor hver oplægsholder stod klar til at besvare spørgsmål og gå i dialog med medlemmerne.

– Det giver rigtig god mening med de her faglige øer, hvor vi har mulighed for at diskutere og gå lidt mere i dybden med tingene. Her har man jo chancen for at spørge lidt mere ind til de emner, der er mest relevante for ens arbejde i hverdagen, sagde Eg Gregersen fra Aarhus Universitetshospital Risskov.

Ikke mindst stemmehøring var der stor interesse for at høre mere om. Det benyttede bl.a. Heidi Lyngholm Elmkjær fra Guldregnen i Midtjylland sig af.

– Jeg har lidt erfaring i stemmehøring og har tidligere været på et kursus i det, så det var virkelig rart at få et lille brush-up på det i dag. Det er helt genialt med de her faglige øer. Man sidder jo altid med nogle spørgsmål, som man aldrig får stillet – så det var godt, at man kunne gå ud og stille spørgsmål bagefter. Det gør det meget mere konkret og jordnært, sagde hun.

Næste opgave for fagligt selskab for mennesker med sindslidelser bliver at afholde to temarrangementer om motivation i praksis. Det sker i henholdsvis Kreds Midt- og Vestjylland den 23. november og i Kreds Storkøbenhavn den 30. november. ■

Det var godt, at man kunne gå ud og stille spørgsmål bagefter. Det gør det meget mere konkret og jordnært

Heidi Lyngholm Elmkjær, socialpædagog, Guldregnen

HANDLINGSPLAN

Ros til hjemløseudspil

Ambitiøst og med det rigtige fokus – Socialpædagogerne er tilfredse med regeringens udspil på hjemløseområdet

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Et udspil, der har den helt rigtige retning. Sådan lyder de rosende ord fra Socialpædagogerne, efter at socialminister Mai Mercado (K) fremlagde regeringens handlingsplan på hjemløseområdet. – Det er et ambitiøst udspil, der på mange måder rammer der, hvor der er brug for det. Vi

er meget tilfredse med det fokus, udspillet har på unge hjemløse, på Housing first, på rehabiliterende indsatser, hvor herberger og forsorghjem får en vigtig rolle, og på at sikre et forenklet og fleksibelt kontaktføreløb. Det er alle tiltag, som vi har plæderet for, og vi er selvfølgelig glade for, at der er blevet lyttet, siger Verne Pedersen, næstformand hos Socialpædagogerne.

Hun lægger vægt på, at ungeindsatsen bliver styrket:

– Det er afgørende for forebyggelsen af hjemløshed, at vi har de rigtige tilbud til de unge – kun sådan sikrer vi dem både en god start på ungdomslivet, og at de får de bedste muligheder for et godt voksenliv.

Kun er hun ærgerlig over, at der ikke er blevet plads til Socialpædagogernes forslag om et 'regel-helle' for hjemløse:

– Vi mener, at der er god mening i, at de hjemløse fritages for nogle af de mange kontrolforanstaltninger, som fylder alt for meget i de udsattes hverdag. Det ville være fornuftigere, at de ressourcer, de har, bliver brugt på at bygge et nyt liv op. Det er muligt med den rette socialpædagogiske støtte, så det forslag vil vi arbejder videre med, siger Verne Pedersen.

Regeringen vil med udspillet bruge 250 mio. kr. over de næste fire år til gennem 15 forskellige initiativer at vende den årelange stigning i antallet af hjemløse.

Midlerne skal tages fra satspuljen for 2018 og skal især bruges til en forebyggende indsats, der kan stoppe væksten i antallet af unge hjemløse, og til at sikre langvarigt hjemløse et bedre liv. Ungeindsatsen har fokus på Housing First-tiltag og etableringen af startboliger. Det skal der bruges 115 mio. kr. på.

Godt 80 mio. kr. skal bruges til investeringspuljer, der skal hjælpe kommunerne til at omlægge deres indsats, så der kommer mere fokus på det tidlige og forebyggende arbejde og på helhed i indsatserne. ■

Se hele hjemløseudspillet via www.kortlink.dk/rk6s og læs også kommentaren på side 2.

OK 2018

Lærer-forhandlinger er et must

Forhandlerne i CFU og Forhandlingsfællesskabet kræver reelle forhandlinger om en ny arbejdstidsaftale for lærerne. Det er afgørende for at kunne nå frem til generelle OK-aftaler, lyder det

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Hvis der ikke bliver forhandlet reelt om en arbejdstidsaftale til lærerne, så kan det have lange udsigter at nå frem til generelle aftaler ved OK 2018-forhandlingerne. Sådan lyder det

kontante budskab fra topforhandlerne i CFU (Centralorganisationernes Fællesudvalg) og Forhandlingsfællesskabet.

Forhandlerne for de to fællesskaber har i et brev til arbejdsgiversidens forhandlere gjort det klar, at lærernes arbejdstidsaftaler skal være funderet i en overenskomst mellem parterne – og ikke som nu være funderet på det lovindgreb, der fandt sted i 2013.

Men kort før OK-forhandlingerne går i gang, har både statens forhandlere og KL afvist at gå ind i forhandlinger om en sådan aftale, og det vækker vrede og undren på den anden side af forhandlingsbordet:

– Det er helt uacceptabelt. At finde fælles løsninger er afgørende for et velfungerende

arbejdsmarked og for at understøtte og udvikle de offentlige arbejdspladser, siger Flemming Vinther, formand for CFU.

I brevet til arbejdsgiverne hedder det, at det er 'magtpåliggende for Forhandlingsfællesskabet og CFU at gøre det klart, at vi forventer, at KL og Moderniseringsstyrelsen optager reelle, frie og fair forhandlinger med organisationerne på undervisningsområdet med henblik på at kunne indgå en aftale om arbejdstid mv.'

'Da arbejdsgiverne vilje til at indgå i et reelt forhandlingsforløb på dette område bliver tillagt stor betydning af såvel CFU som Forhandlingsfællesskabet i forhold til at kunne indgå generelle forlig ved OK 2018, vil vi opfordre til, at forhandlingerne

påbegyndes snarest muligt', skriver de 15 forhandlere.

Socialpædagogernes formand, Benny Andersen, der sidder i Forhandlingsfællesskabets forhandlingsudvalg og altså er en af de 15 underskrivere af brevet, peger på, at det 'kun er ret og rimeligt' at få gang i forhandlingerne:

– Det danske arbejdsmarked – også det offentlige – bygger på, at vi forhandler og indgår aftaler. Det er det, der har udviklet og fornyet den offentlige sektor. Derfor er det også helt afgørende, at alle personalegrupper får mulighed for reelle forhandlinger. Det gælder også underviserområdet. I modsat fald er vi jo i færd med at demontere den danske model, siger Benny Andersen. ■

CIVILSAMFUND

Ligesom Granbohus har vi også barnet i fokus. Alt, hvad vi laver, er for at udvikle de unge mennesker og give dem et bedre selvværd

Henrik Cordua, spejderleder

Flere skal være en del af et fællesskab

Regeringens civilsamsfundsstrategi skal sikre, at udsatte borgere får glæde af de frivillige fællesskaber. Socialministeren var inviteret på besøg på Granbohus for at høre om samarbejdet med den lokale spejdergruppe

Af Runa Adriane Larsen, ral@sl.dk
Foto: Socialpædagogerne

Hvem har vi i vores omverden, som er gode til at skabe aktiviteter? Det spørgsmål stillede socialpædagog og afdelingsleder Trine Julin Johnson sig selv tilbage i 2014. Spørgsmålet blev startskuddet til et samarbejde mellem aflastningstilbuddet Granbohus og den lokale spejdergruppe i Fredensborg. Med samarbejdet ønskede man at åbne tilbuddet op og invitere foreningslivet indenfor, så borgere med og uden særlige behov kunne mødes.

Og mandag den 9. oktober havde Granbohus inviteret børne- og socialminister Mai Mercado (K) på besøg for at se, hvad samarbejdet har ført til. Også Socialpædagogernes formand, Benny Andersen, og kredsformand Karen Holte var inviteret med.

Til at fortælle om spejdernes oplevelse af samarbejdet var spejderleder Henrik Cordua.

– Det var oplagt for os at indgå i det her samarbejde. Ligesom Granbohus har vi også barnet i fokus. Alt, hvad vi laver, er for at udvikle de unge

POTENTIALE På Granbohus blev socialminister Mai Mercado (K) endnu engang bekræftet i, at der er stort potentiale i at skabe samspil mellem frivillighedsorganisationer og borgere med særlige behov.

mennesker og give dem et bedre selvværd. Og derfor fandt vi hurtigt ud af, at vi kunne noget sammen, fortæller spejderleder Henrik Cordua.

Spejderne holder møder mandage og onsdage, og når det giver mening, mødes de på Granbohus. Nogle af børnene fra Granbohus er med under hele mødet og deltager i alle aktiviteterne, mens andre kigger på eller er måske med til at bage snobrød.

Kun vindere

– Det her projekt viser, at der kun er vindere – børnene på Granbohus, spejderne og fagligheden. Børnene bliver set som de børn og mennesker, de er. Ikke børn med særlige

behov, der kommer på Granbohus, fordi deres familie har brug for aflastning, siger Benny Andersen.

– Følelsen af at være en del af et fællesskab er essentiel for alle mennesker – uanset hvilke forudsætninger, man er født ind i verden med. Samfundet og politikerne skal understøtte frivilligt arbejde. Det er vores erfaring, at frivillige styrker den socialpædagogiske faglighed. Men frivillige må aldrig erstatte en nødvendig faglig indsats, fortsætter Benny Andersen.

Henrik Cordua drømmer om, at andre spejdergrupper bliver inspireret af det lokale samarbejde med Granbohus. Også Mai Mercado er særligt optaget af potentialet i at skabe

samspil mellem frivillighedsorganisationer og borgere med særlige behov.

– Men det kræver både frivillighed og faglighed, tilføjer hun.

Som led i arbejdet med regeringens netop fremlagte civilsamsfundsstrategi er en task force nedsat af børne- og socialministeren og innovationsminister Sophie Løhde (V) kommet med anbefalinger til strategien.

Socialpædagogerne har som én ud af ti aktører fra civilsamsfundet siddet med og har som fagforbund sat en tyk streg under, at faglighed og frivillighed skal gå hånd i hånd. Et kardinalpunkt har været, at frivilligt arbejde ikke må stå alene og ikke må være en anledning til at spare. ■

ANBRAGTE

Det er helt urimeligt, at noget, som vi ved er et helt generelt behov, afhænger af hvor i landet, den unge bor

Verne Pedersen, næstformand, Socialpædagogerne

Tilfældigt om unge får efterværn

Postnummeret afgør om tidligere anbragte får efterværn fra kommunen, når de fylder 18 år. Afgørelsen om efterværn afhænger af kommunernes individuelle praksis, viser en ny analyse fra Socialstyrelsen

Af Malene Dreyer, mad@sl.dk

Seks ud af ti unge, som har været tidligere anbragt eller har haft en fast kontaktperson i deres barndom, modtager efterværn fra kommunen, når de fylder 18 år. Det viser en ny undersøgelse fra Socialstyrelsen, som også afslører store forbedringspotentialer på efterværnsområdet.

Formålet med efterværn er at yde støtte til børn og unge med særlige behov, så de kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Målgruppen for efterværn er i analysen defineret som unge, der i en alder af 17,5 år var anbragt eller havde en kontaktperson. For de anbragte unge er det mest almindelige efterværnstilbud at fortsætte anbringelsen. Efterværnet kan også bestå af en fast kontaktperson for den unge. Efterværn kan spænde fra ganske korte forløb på en til tre måneder til langvarig støtte i et til tre år, viser undersøgelsen.

Afhænger af kommunen

Der er forskel på, hvilke kriterier for efterværn kommunerne

stiller, og dermed om den unge overhovedet tilbydes efterværn. I rapporten lyder det: 'Kommunernes praksis på området, herunder lokale tildelingskriterier for og sagsbehandling af efterværn, synes afgørende for, om unge modtager efterværn'. Samtidig er der også stor forskel på, hvor meget kommunerne bruger efterværn.

At det ikke altid er en faglig vurdering, der ligger bag tildelingen af efterværn, peger en anden tendens også på. Analysen viser, at sandsynligheden for at få efterværn falder, hvis man har mange bopælskommuner bag sig, hvilket ifølge rapporten kan være udtryk for, at den unge 'falder mellem to stole'.

Kun få kommuner har en egentlig strategi for efterværnsområdet og de fleste steder er indsatsen forankret alene i børne- ungeforvaltningen. Kommunerne mener selv, at samarbejdet på tværs af forvaltningerne fungerer godt. Men de giver samtidig udtryk for, at 'manglende viden om og karakteren af tilbud på voksenområdet besværliggør beslutningsprocessen, da børne- og ungeforvaltningen kan være i tvivl om, hvorvidt voksentilbudene er vidtrækkende nok til at opfylde de unges behov', lyder det i analysen.

For lidt og for sent

Socialpædagogerne næstformand Verne Pedersen mener, at det bør være et krav, at kommunerne skal have et klart og tydeligt efterværnstilbud, og at det planlægges og koordineres med den unge selv:

– Det er helt urimeligt, at noget, som vi ved er et helt

generelt behov, afhænger af hvor i landet, den unge bor. Overgangen til voksenlivet er en meget sårbar fase for de unge. Vi risikerer, at hele den indsats, der er gjort igennem barndommen, falder på gulvet, hvis vi taber de unge i denne svære overgang.

Kun i 3 pct. af efterværns-sagerne igangsættes en dialog med den unge om, hvad der skal ske, når vedkommende fylder 18 år, før den unge fylder 17 år. Beslutningen om efterværn træffes typisk først, når den unge er mellem 17,5 og 18 år gammel. Og det er et problem, at processen kommer så sent i gang, da det skaber utryghed hos de unge, at de ikke ved, hvad der skal ske når de fylder 18, viser analysen.

Når det skal besluttes, om en ung skal have efterværn, sker det i mange tilfælde uden involvering af den unge selv. Heller ikke fagpersoner fra fx Ungdommens Uddannelsesvejledning eller jobcentret inddrages tilstrækkeligt i processen. I rapportens konklusion anbefales det, at de unge inddrages og inddrages tidligt: 'En tidlig dialog, hvor den unge informeres grundigt om muligheder og forventninger, kan således både medvirke til at reducere unødvendige bekymringer og sikre, at den unge bliver inddraget i tilrettelæggelsen af efterværnet og senere i handleplansarbejdet'.

En anbefaling, som Verne Pedersen er helt enig i:

– Vi ved, at de unge skal involveres i deres eget liv og tages med i de beslutninger, der træffes omkring efterværn. Det er altafgørende for, at det

lykkes. Også anbringelsesstedet skal inddrages, og overgangen skal planlægges i så god tid, at den unge og alle omkring den unge ved, hvad og hvordan det kommer til at foregå.

40 pct. får ikke efterværn

Ifølge loven skal indsatsen omkring den unge fastsættes i en handleplan med klare mål, der kan følges op på. Men i mange tilfælde er målene ikke ændret i forbindelse med, at den unge får efterværn, men kan være flere år gamle. Og i godt to tredjedele af sagerne er målene ikke brugbare, men 'kan karakteriseres som så generelle, at de ikke er egnede som udgangspunkt for opfølgning på målopfyldelse og progression', lyder det i analysen.

Analysen viser, at 60 pct. af de unge i målgruppen har modtaget mindst én efterværnsforanstaltning da de var mellem 18 og 23 år gamle. For de resterende 40 pct., som ikke modtager efterværn, er årsagerne forskellige. Nogle klarer sig selv og har ikke behov for støtte, andre får støtte efter voksenparagrafferne. Andre igen tæller ikke med i målgruppen, fordi deres anbringelse eller foranstaltning ophørte kort før, de fyldte 18, eller fordi de har fået en ungdomssanktion. Det vurderes, at næsten 90 pct. af dem, der ikke modtager efterværn, ikke har fået tilbuddet, mens knap 10 pct. har takket nej til tilbuddet. Og analysen indikerer, at de unge, der takker nej, er mere udsatte end de unge, der ikke får tilbuddet. ■

Hent Socialstyrelsens rapport via www.kortlink.dk/rf4w

PRÆMIERET

Priser til film om autisme og teknologi

Autismecenter Storstrøms premiereaktuelle film 'Det digitale tilbud' viser, hvordan mennesker med autisme kan bruge digitale værktøjer i hverdagen. Allerede før premieren modtog filmen to priser

Af Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk

Det mentale overskud til at være sammen med andre mennesker har det med at gå op, når jeg arbejder med robotter. Sådan fortæller en af de medvirkende brugere i filmen 'Det digitale tilbud', som netop har haft premiere.

Filmen dokumenterer, at mennesker med autisme har

masser at bruge digital teknologi til, hvad enten det er avancerede robotter, digitale dagstrukturer eller apps på iPaden.

– Filmen bygger på et tre-årigt projekt, vi har gennemført på Autismecenter Storstrøm. I projektet har vi arbejdet med at finde digitale værktøjer, der kan gavne vores brugere – og samtidig haft fokus på at opkvalificere hele organisationen til at bruge teknologi i hverdagen, fortæller Elias Helder, centrets it- og kommunikationsmedarbejder.

'Det digitale tilbud' havde officielt premiere mandag den 9. oktober, hvor Prinsesse Marie deltog, ligesom hun også indgår i selve filmen. Men allerede inden premieren har dokumentarfilmen modtaget to flotte priser, fortæller Elias Helder.

– Vi har modtaget en Award of Excellence ved den amerikanske

kortfilmsfestival Best Shorts, og vi har modtaget en Award of Recognition ved Hollywood International Independent Documentary Awards. Så vi er meget stolte, siger han.

Nysgerrige og opsøgende

I filmen fortæller forstander på Autismecenter Storstrøm, Anne Bornefeldt Olsen, hvordan man efter mange års arbejde med at anvende teknologi til brugerne fandt frem til, at det ofte var båret af nogle ganske få medarbejdere – dem der brændte for ny teknologi.

– Vi havde brug for at få det lidt mere systematiseret og bredt ud i mange flere afdelinger, og det er det, vi har gjort i projekt 'Det digitale tilbud', siger hun.

Filmen fortæller da også, hvordan medarbejderne i løbet af projektet blev mere nysger-

rige og opsøgende i forhold til ny teknologi – og også bedre til at lave handleplaner for at få sat teknologi i værk ud fra den enkelte borgers behov.

– I dag anvender vi mange forskellige slags teknologier. Nogle bruger apps på deres iPad, hvor de fx lærer at brygge kaffe eller vaske hænder, og en del brugere er rigtig glade for teknologisk hjælp til at strukturere deres hverdag. Vi har også anskaffet pilleæsker med alarm, som hjælper brugerne til selv at tage sin medicin – og så er der rigtig mange, der bruger teknologi til underholdning som fx at finde videoer på YouTube om det, der interesserer dem, fortæller Elias Helder.

Filmen er produceret af Citizen Dane. ■

Læs mere om 'Det digitale tilbud' via www.kortlink.dk/rh86

LÆSERBREVE

Relationer, ja tak!

Af Søren Virenfeldt

Jens Otto Krag blev kendt for udsagnet: 'Man har et standpunkt, til man tager et nyt'. Det gælder tilsyneladende også for socialpædagogikken. I artiklen 'Relationer bygger bro til virkeligheden' (Socialpædagogen nr. 13/2017) fremgår det således, at døgninstitutionen Grenen-Glesborg nu arbejder med enerelationer til de unge, hvor medarbejderne tidligere skulle være utilgængelige for de unge som personer. Der skulle være vandtætte skodder mellem professionel og personlig/pri-

vat, og medarbejdernes adresser, arbejdsplan og mobilnumre blev holdt hemmelige for de unge.

Dette pædagogiske standpunkt er jo at svigte de unge, der i artiklen efterspørger voksne, der kan være vigtige og ægte i relationen til dem. Det er forstemmende at læse, at det for to år siden 'var fuldstændig utænkeligt', at en pædagog kunne indgå i en nær relation til en ung.

Hvad så nu er muligt. De 'radikale' ændringer på Grenen bryder ikke kun grænsen mellem professionel og personlig. Også grænsen mellem professionel og privat ryger med i

faldet, så unge, der hvor kemien er bærbar, kan få udleveret sin pædagoogs mobilnummer, deltag i aktiviteter sammen med pædagogen uden for Grenen 'og sågar besøge vedkommende i privaten'.

Fint at man tager et nyt pædagogisk standpunkt. Også selvom det er gammelt. For den tilgang, som præsenteres i artiklen, ligner jo til forveksling den, som vi arbejdede efter på Solhaven i mere end 25 år (glædeligt, i øvrigt, at se en af Solhavens tidligere medarbejdere som afdelingsleder på Grenen!). Af grunde, som jeg stadig ikke har begrebet, blev vores relations-

pædagogik fordømt af toppen i Socialpædagogerne.

I dag kan man bestille et besøg af forbundsformanden til ens arbejdsplads ('Få formanden på besøg'). På Solhaven inviterede vi flere gange, forgæves, Benny Andersen, så han kunne se det sted, som han så ivrigt talte ned i medierne.

Og så venter vi bare på, at Socialpædagogen kommer med en artikel, hvor det pædagogiske fallitbo MultiFunC på hhv. Sønderbro i København og Grenen i Jylland endevendes. Her var det metodetyranniet, som forhindrede pædagogerne i at indgå i enerelationer til de unge. ■

STYRKET INDSATS

Positivt fokus får anbragte børn i skole

VIVE har evalueret projektet Styrket Indsats, hvor 14 døgninstitutioner har arbejdet med metoden Positiv Afvigelse for at give anbragte børn en bedre skolegang og uddannelse. Der er positive, om end beskedne, resultater at spore

Af Lea Holtze, lhe@sl.dk

De ældre børn har færre problemer med kammeraterne. De yngre har færre problemer med hyperaktivitet. Og generelt for børnene og de unge gælder det, at flere kan lide at gå i skole, og at deres gennemsnitlige skolefravær er faldet fra godt 10 pct. til omkring 7 pct.

Det viser evalueringen af projektet Styrket Indsats, som VIVE har samlet i rapporten 'Styrket Indsats over for anbragte børn – evaluering af metoden Positiv Afvigelse på 14 døgninstitutioner', som blev offentliggjort i midten af oktober.

Evalueringen er kulminationen af 14 døgninstitutioners toårige arbejde med projektet Styrket Indsats. Her har medarbejderne søgt efter svar på, hvorfor nogle anbragte børn og unge trives i skolen og kommer videre i uddannelsessystemet, og hvordan socialpædagoger og andre fagfolk kan bruge de positive erfaringer til at styrke anbragtes skolegang generelt.

Forældrekontakt

Et af de områder, projektet har haft fokus på, er de anbragte børns forhold til familien og døgninstitutionernes sam-

arbejde med forældrene. For som et anbragt barn fortæller i rapporten: 'Jeg savner mine forældre så meget, at jeg ikke altid orker at gå i skole'.

Nogle døgninstitutioner har derfor igangsat et initiativ, hvor der bliver delt positive historier fra skolen mellem lærere, kontaktpersoner og barnet eller den unge hver uge. Og flere steder har man koblet forældrene på også. På den måde kan forældrene bedre tale med om barnets skolegang og dele de succeser, der følger med. Og evalueringen viser, at 24 pct. af medarbejderne har hyppigere kontakt til forældrene, ligesom 34 pct. vurderer, at samarbejdet med forældrene er blevet forbedret.

Evalueringen bygger på løbende surveys blandt medarbejderne og de unge over 13 år, fokusgruppeinterview med

ledelse og medarbejdere og individuelle interview med de unge.

Medarbejderne fortæller bl.a., at projektet har skabt en tættere kontakt med skolen, og at de anbragte børn og unge føler sig mere inddraget og hørt. De unge selv fortæller, at de nu lettere kan se formålet med at gå i skole. Til gengæld er de kvantitative resultater af projektet vanskeligere at dokumentere, påpeger forskerne.

– Selvom projektet stadig er ret nyt og de målbare effekter foreløbig er relativt små, så tyder meget på, at det har skabt en positiv forandring for en gruppe børn og unge, der ellers ofte har en svær skolegang, konkluderer seniorkonsulent Helle Hansen, der har ledet evalueringen, i en pressemeddelelse. ■

Læs mere om Styrket Indsats i Socialpædagogen nr. 13/2017.

FRIVILLIGHED

Socialministeren: I er uundværlige

Frivillighed og faglighed supplerer hinanden så fint – og det kunne ikke lade sig gøre uden socialpædagogerne, siger socialminister Mai Mercado

Af Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk

Den socialpædagogiske faglighed var i fokus, da Socialminister Mai Mercado (K) besøgte Botilbudet Vester Hassing ved Aalborg

mandag den 2. oktober. Her oplevede ministeren, hvordan frivillige hjælper til i det daglige. Hun fulgte med, da botilbudets frivillige hundeven, Dorte Sletting, lagde vejen forbi for at gå en af sine faste ture med beboeren Aksel, som har en autismediagnose – og er rigtig glad for hunde.

– Det er altså stærkt livsberkræftende det her. Det viser jo lige præcis, hvordan frivillighed og faglighed kan supplere hinanden. Socialpædagogerne er fuldstændig uundværlige i det her, for havde det ikke været for en socialpædagog, havde

man aldrig fået afdækket, hvad en hund kan have af betydning i Aksels liv, sagde Mai Mercado til TV2 Nord, efter at hun havde gået tur i selskab med Aksel og den finske laphund Zia.

Fagligheden skal være med

Også Socialpædagogernes formand, Benny Andersen, deltog i besøget på Vester Hassing. Han var glad for, at ministeren ved selvsyn oplevede, hvordan frivillige fra lokalsamfundet hjælper til i det daglige.

– Det, vi oplever i dag, kan kun lade sig gøre, når der er en socialpædagog, som er i stand

til at læse, hvad Aksel har brug for – og som kan sætte Dorte ind i Aksels situation og skabe den ramme, der gør, at de kan gå en tur sammen hver uge eller hver 14. dag. Det kan kun lykkes, hvis der er fagprofessionelle, der vil og kan det, lød det fra Benny Andersen.

Regeringen har netop præsenteret en civilsamfundsstrategi, der skal gøre det nemmere for udsatte borgere at komme med i frivillige fællesskaber. ■

Se TV2 Nords indslag om ministerbesøget på Vester Hassing på www.kortlink.dk/rkeg

HANDICAPOMRÅDET

Masser af bud på den nære fremtid

Både løse ideer, visioner og konkrete forslag kom på bordet, da Socialpædagogerne samlede 40 centrale aktører til udviklingscamp om voksenhandicapområdet

Af Jens Nielsen, jni@st.dk

Vi kan være bekymrede, når eneste løsningsforslag på at styre udgifterne på området er at foreslå besparelser'. Sådan sagde Marie Sonne, da hun bød velkommen til Socialpædagogernes camp for udvikling af handicapområdet, hvor 40 centrale aktører var inviteret til at være med til at tænke i nye løsninger.

Forsamlingen bestod af forskere, praktiskere og repræsentanter for bruger- og interesseorganisationer.

Og der er, sagde Marie Sonne, et stort behov for at sætte fokus på handicapområdet. Dels fordi de socialpædagogiske indsatser på det kommunale og regionale handicapområde udgør den største økonomiske post på det specialiserede socialområde. Og dels altså på baggrund af de nævnte bekymringer, som gerne skulle veksles til løsninger, sagde Marie Sonne – som samtidig konstaterede, at det kan være svært at få opmærksomhed om problemet.

Netop for at sikre politisk opmærksomhed blev dagen afsluttet med, at forsamlingen overdrog de fire bedste ideer og forslag til et panel af politikere – to fra Christiansborg og en fra KL.

Sammenhæng på tværs

Og så gik arbejdet ellers i gang i fire grupper, hvor ideerne i flere omgange blev formuleret, testet

over for forsamlingen, forfinet, prioriteret og kvalificeret, inden politikerpanelet ankom til 'overdragelsesceremonien'. Politikerne var Karina Adsbøl og Kirsten Normann, der er handicapordfører for henholdsvis Dansk Folkeparti og SF på Christiansborg, og Henrik Appel Esbensen, der sidder i Borgerrepræsentationen i København for Socialdemokratiet, og desuden sidder i KL's Social- og sundhedsudvalg.

Gruppen, der kiggede på den overordnede organisering af området, fremhævede en tilgang, der skal sikre, at borgeren i størst muligt omfang kan være dirigent i eget liv. Det kræver, at kommunerne kan lave fleksible løsninger og gå ind og arbejde med meget mere individuelle indsatser. En ramme for dette kunne være det, som gruppen kaldte ressourcehuse, hvor alle de tværfaglige kompetencer, der er brug for, er til stede.

Til det sagde Karina Adsbøl bl.a., at ressourcehuse – eller videnshuse, som hun kaldte dem – er en god idé, og at der vel ikke er noget til hinder for, at kommunerne kan gå den vej inden for den nuværende lovgivning. Sammen med Henrik Appel Esbensen efterlyste hun præcise anvisninger på de paragraffer i lovgivningen, der hindrer fleksible og borgernære løsninger, mens Kirsten Normann pegede på, at der er behov for at se mere generelt på sammenstødet mellem borgernes medindflydelse og myndighedsbegrebet.

Rehabiliteringslov

Gruppen, der kiggede på rehabilitering og habilitering ville sikre, at pengene følger borgeren, så kassetænkning ikke står i vejen. Og så er der brug for en samlet rehabiliteringslov, lød det fra gruppen, der pegede på, at en analyse fra 2011 af den samlede

rehabiliteringsindsats på tværs af sektorer aldrig var blevet fulgt op af handling. Gruppen foreslog konkret et projekt, hvor man som forsøg giver en gruppe borgere frit slag og lader dem styre, hvordan de vil rehabiliteres eller rehabiliteres. Bliver det rent faktisk dyrere på den måde, eller bliver resultaterne så meget bedre på sigt i form af bedre trivsel og livskvalitet, lød spørgsmålet.

Kirsten Normann var positiv over for 'at tænke i en ny rehabiliteringsindsats' og pegede på, at mange fagligheder bør tænkes ind, hvis der skal laves ny lovgivning, og Karina Adsbøl erklærede sig klar til at sætte gang i et forsøgsprojekt, i regi af satspuljen eller frikommunerne – eller i en kombination.

Deltagelsestrappen

Gruppen, der kiggede på aktivitets- og beskæftigelsesområdet, opfordrede til, at man retter fokus på nogle af de svageste fungerende grupper under paragraf 103 og 104. Det skal handle om aktiviteter, deltagelse og læring, og gruppen opfordrede til at arbejde med en 'deltagelsestrappe', som sikrer, at alle uanset funktionsniveau har ret til en sammenhængende indsats. Det vil få en positiv menneskelig

effekt og dermed også en positiv økonomisk effekt – og det kunne påvises gennem fx et satspulje-projekt, hed det.

Også her bad politikerne om nogle mere præcise forslag og anvisninger – både i forhold til borgergruppens muligheder og de rammer, der er for indsatsen – men fremhævede bl.a. sociale virksomheder uden for kommunalt regi som mulige veje.

Gruppen, der så på sammenhænge mellem civilsamfund, frivillighed og fagpersoner, pegede bl.a. på behovet for at opsamle den viden, der er. Det handler om at skabe ligeværdige fællesskaber, og det kræver bl.a., at kommunerne arbejder aktivt med en civilsamfundsstrategi.

Henrik Appel Esbensen poenterede, at det også kræver, at faggrupperne gør op med sig selv hvor meget frivillighed, man vil have – ellers kan det let blive en stor gråzone, advarede han.

Og det var forbundsformand Benny Andersen med på, da han afsluttede dagen og takkede deltagerne for de mange input – også dem, der ikke blev præsenteret for politikerne.

– Det er tydeligt, at der er et stort potentiale for at udvikle voksenhandicapområdet, sagde han. ■

Fire bud på fremtiden

Udviklingscampens deltagere arbejdede i grupper om et af fire temaer:

- Fremtidens organisering af voksenhandicapområdet i forhold til den socialpædagogiske indsats.
- Fremtidens samarbejde mellem frivillige og socialpædagogiske indsatser.
- De gode samværs-, aktivitets- og beskæftigelsestilbud.
- Habilitering og rehabilitering på det socialpædagogiske område.

GENERALFORSAMLING NORDSJÆLLAND

De fleste af os har valgt en uddannelse bestående af teori, færdigheder og ikke mindst holdninger. Holdninger til det samfund, vi alle er en del af, og til hvordan vi fordeler goderne. Holdninger til mennesker med handicap, og om de skal være en del af velfærden

Karen Holte, kredsformand

Holdning og handling i Hillerød

Der var stor aktivitet omkring udtagelsen af OK-krav, da de skulle prioriteres på dette års generalforsamling i Kreds Nordsjælland. Her blev det også luftet, om kredsen skal prioritere mere mellem sine egne aktiviteter

Af Lea Holtze, lthe@sl.dk

Det er nødvendigt at prioritere. Det var budskabet ved dette års generalforsamling i Kreds Nordsjælland. Først og fremmest skulle der prioriteres mellem de 23 ønsker til OK-krav, der var hængt op på plancher i konferencecentret i Hillerød, så de 46 fremmødte medlemmer hver især kunne markere med OK-klistermærker hvilke tre krav, de vurderede var vigtigst.

Allerede inden afstemningen var der imidlertid gået 'anarki i den', som faglig sekretær, kredskasserer og hovedbestyrelsesmedlem Thomas Svendsen udtrykte det, idet flere i salen var begyndt at grifle egne OK-ønsker ned på plancherne med kuglepen. Men overenskomstforhandlinger handler om at prioritere, understregede Thomas Svendsen, og til syvende og sidst koncentrerede menneskemængden sig da også omkring ønsker som generelle lønstigninger og mindstevilkår for TR og AMR.

Afstemningen afrundede den fire timer lange generalforsamling, som blev indledt med kredsformand Karen Holtes beretning.

En politisk opgave

Formanden satte bl.a. fokus på de mange aktiviteter, man har afholdt inden for kredsens tre hovedområder: borgerne, fagligheden og medlemmernes arbejdsliv – bl.a. introducere for nye arbejdsmiljørepræsentanter, temadage, biograf- og teaterure, netværksmøder og arbejdspladsbesøg. Over året har der været fokus på temaer lige fra inklusion over velfærdsteknologi til demens. Og formanden lagde ikke skjul på det politiske arbejde, der ligger bag aktiviteterne i kredsen.

– Mange nye tillidsvalgte bliver overraskede over, at arbejdet ikke kun handler om overenskomst, aftaler og regler. Det er også en politisk og fagpolitisk opgave. De fleste af os har valgt en uddannelse bestående af teori, færdigheder og ikke mindst holdninger. Holdninger til det samfund, vi alle er en del af, og til hvordan vi fordeler goderne. Holdninger til mennesker med handicap, og om de skal være en del af velfærden, sagde Karen Holte.

Kredsformanden påpegede desuden, at bestyrelsens arbejde ikke begynder og slutter ved en generalforsamling, og at man derfor allerede er i fuld gang med det fremtidige arbejde, der bl.a. vil byde på øget kontakt til lokalpolitikere i forbindelse med kommunal- og regionsvalget,

mere fokus på kommunikation og medlemsinddragelse og deltagelse i kampagnen Danmark for Velfærd.

Både beretning og det efterfølgende regnskab og budget blev enstemmigt vedtaget, men fik dog en kommentar med på vejen.

– Jeg synes ofte, at I vil rigtig meget på medlemmernes vegne. Ligesom på en arbejdsplads skal der hele tiden implementeres noget nyt. Måske skulle man lige holde hesten lidt, sagde Berit Lind Hansen fra salen.

Den og andre kommentarer ville blive taget til efterretning, lød det fra talerstolen, selvom der er budgetteret med samme aktivitetsniveau. Uenigheden i salen var da heller ikke større, end at valget forløb i fred og fordragelighed med genvalg af Karen Holte og Thomas Svendsen og derudover valg af hovedbestyrelsesmedlemmer, bestyrelsesmedlemmer og suppleanter uden kampvalg. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/nordsjælland

UDSATTE

Mænd på kontanthjælp ramt af hjemløshed

Hver syvende mand på kontanthjælp oplever at være hjemløs, viser ny undersøgelse – en skræmmende stor andel, mener Rådet for Socialt Udsatte

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Hvis man modtager kontanthjælp, er mand og er mellem 30 og 49 år, er der en betydelig risiko for, at man kommer til at opleve perioder med hjemløshed. 15 pct. af mændene i den gruppe har nemlig perioder, hvor de står uden bolig. Det fremgår af en ny undersøgelse fra VIVE, 'Veje ind og ud af hjemløshed', der bygger på tal fra hjemløseområdet fra 2009 til 2015. Hjemløshed rammer også 14 pct. af de mandlige kontanthjælpsmodtagere under 30 år, og næsten 10 pct. af dem over 50 år.

Og det bør mane til eftertanke, mener Jann Sjursen, formand for Rådet for Socialt Udsatte:

– Det er skræmmende, at så stor en andel af mennesker på kontanthjælp rammes af hjemløshed. Det viser, at den nuværende debat om kontanthjælpsloft og 225-timers-reglen er forfejlet. Store grupper af kontanthjælpsmodtagere skal have en meget mere omfattende hjælp til de sociale problemer, som de tumler med, siger han.

Jann Sjursen peger på, at både den aktuelle undersøgelse og de nye hjemløsetal – som igen dokumenterede et stigende antal hjemløse – viser, at de hjemløse har meget sammensatte problemer med sygdom, misbrug og psykisk sårbarhed og for manges vedkommende også problemer med gæld.

Den nye undersøgelse viser også, at hjemløsheden for hver fjerde af de ramte er noget, der strækker over måske flere år. Der er, hedder det, særligt for denne gruppe 'betydelige samfundsmæssige omkostninger forbundet med hjemløsheden, alene når vi ser på omfanget af ophold på § 110-boformerne'. Derfor er der også et særligt behov for at 'intensivere indsatsene' for de langvarigt ramte, påpeger rapporten.

Men kun en lille andel af de langvarigt ramte får et sådant tilbud – bl.a. fordi der mangler billige boliger, viser VIVE-undersøgelsen. Og det får Jann Sjursen til at pege på, at 'regeringen enten må finde de billige boliger, der er behov for, eller sørge for, at mennesker har mulighed for at betale den bolig, som de kan få'.

– Beskæringer i kontanthjælpen eller fratagelse af boligsikringen forværrer kun de sociale problemer. Det er omkostningsfuldt for alle parter – også for samfundet, siger Jann Sjursen. ■

Download VIVE-rapporten via www.kortlink.dk/rhnd

NOTER

Strejkende slæbes i arbejdsretten

Efter drabet på en kollega i 2016 nedlagde medarbejderne på Lindedgården arbejdet i protest mod deres arbejdsforhold – nu bliver de stillet for Arbejdsretten. Det er København Kommune, der vil have medarbejderne idømt en bøde på op mod 140.000 kr., efter de i 2016 strejkede i ni dage i protest mod forhold, hvor de følte, at deres liv og sikkerhed var i fare. Kommunen mener, at der var tale om en overenskomststridig arbejdsnedlæggelse, mens medarbejdernes forbund, FOA, peger på, at kommunen blev idømt en bøde på 200.000 kr. for ikke at have styr på sikkerheden på stedet, samt at medarbejdere jf. Arbejdsretsloven har ret til at nægte at udføre deres arbejde, hvis de kan dokumentere, at det er for farligt. Sagen skal behandles ved Arbejdsretten den 25. oktober.

jni

Garantifond redder bornholmere

Ti tidligere medarbejdere – heraf fire medlemmer af Socialpædagogerne – blev økonomisk ramt, da deres arbejdsplads, det socialpædagogiske bosted Grennessminde Bornholm, i maj måned gik konkurs og lukkede. Men nu er Lønmodtagernes Garantifond (LG) trådt til og dækker de ti tidligere medarbejders tabte løn og feriepenge. LG blev oprettet i 1972 og er en selvejende institution, der ledes af arbejdsmarkedets parter og er reguleret ved en særlig lov. Pengene i fonden kommer fra indbetalinger fra alle private arbejdsgivere. De fire medlemmer af Socialpædagogerne har fået tilsammen 315.000 kr. udbetalt fra fonden. To af dem er i øvrigt i nyt job, en har vikararbejde, mens den sidste fortsat er ledig, oplyser kredsformand Michael Tysk-Andersen til Bornholms Tidende.

jni

Få en bedre start på dit arbejdsliv

Gør jeg mit arbejde godt nok? Hvordan passer jeg på mig selv? Og hvor meget kan jeg tillade mig at bede om hjælp? Som nyuddannet kan man have masser af spørgsmål i sit første møde med arbejdslivet. Og netop de første måneder i det nye job er afgørende for, hvordan man falder til på arbejdspladsen og med de nye opgaver og kolleger. Derfor har BFA Velfærd & Offentlig administration samlet nogle af de spørgsmål, som nyuddannede har stillet sig selv – og som det er vigtigt at forholde sig til. Her står der bl.a., at det som regel tager ca. et år, før man har oplevet arbejdspladsen og arbejdsopgaverne fra alle sider. Du finder det nye materiale 'Få en bedre start på arbejdslivet' via www.kortlink.dk/rgs4

tln

Ny app skal lette tilværelsen for hjemløse

'Udsat i Danmark' hedder en helt ny app, som skal gøre det lettere for hjemløse at finde den hjælp, de har brug for. Det er Hus Forbi og foreningen Fundamentet, der har udviklet appen til smartphones – og den fungerer som et værktøj til at få hurtig hjælp. Det kan være hjælp til at finde et sted at sove eller få mad, men det kan også være hjælp til at finde en dyrlæge, der kan tilse udsatte menneskers kæledyr. Ifølge Rasmus Wexøe Kristensen, sekretariatsleder i Hus Forbi, er appen et forsøg på at skabe et bedre og mere opdateret overblik over, hvilke tilbud der er til hjemløse. Han opfordrer derfor personer og organisationer, der hjælper hjemløse, til at oprette sig i appen, så den kan blive bedst mulig for brugerne.

tln

Hustruudvalget er da bekendt med, at mange forstanderhustruer hæmningsløst har været brugt som vikarer både for det praktiske og det pædagogiske personale og så vist også forstanderen

Inger Vittrup

Fup eller fakta

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

I mange år bestod Socialpædagogen udelukkende af referater, faglige indlæg og debatstof. Journalistiske artikler var ikke noget, man brugte. Det kunne nogen måske indimellem ønske sig tilbage til... Nå, nok det det. I hvert fald skortede det ikke på hverken debatlyst eller -emner, kan man forvisse sig om ved at dykke ned i Socialpædagogens 70-årige arkiv.

Under overskriften 'Fup eller fakta' går således forstanderhustru Inger Vittrup i flæsket på P. Whitta-Jørgensen, der var inspektør i direktoratet, og som ifølge Vittrup under det seneste marts-kursus var fremkommet med 'nogle højst ejendommelige udtalelser om forstanderhustruens arbejde':

'Whitta-Jørgensen mener, at forstanderhustruen skal varetage de 'sysler', hun er sat til, og i øvrigt holde sig beskedent i baggrunden, både når forstanderen er hjemme, og når han er ude. Whitta-Jørgensen mente, at forstanderhustruen er ubeskedent og skal pacificeres. En af de måder, hvorpå dette kan ske, er åbenbart efter inspektørens mening, offentligt at udsætte forstanderhustruen for det store brede danske grin og dermed stemple en hel kategori af børnesagsarbejdere som værende forføjlet i arbejdet', skriver Inger Vittrup, som derefter peger på det paradoksale i, at direktoratet samtidig er af den mening, at en mandlig forstander ikke kan blive ansat, hvis ikke hans hustru kan og vil stille sig i spidsen for husførelsen.

Hun peger derefter på, at hustruudvalget – for sådan et havde forbundet dengang – mener, at forstanderhustruerne må og skal 'dygtiggøre sig

til den lederfunktion, det er at forestå husførelsen, idet der vil blive et stadig stigende behov for arbejdskraft i den praktiske sektor i takt med arbejdstidens nedsættelse og intensivering af pædagogens arbejde'. Men:

'Hustruudvalget mener bestemt ikke, at forstanderhustruen skal være souschef, hvorfor skulle hun dog påtage sig dette store arbejde og ansvar for det honorar, hun får?'

At det så sker i praksis alligevel, ved udvalget godt:

'Hustruudvalget er da bekendt med, at mange forstanderhustruer hæmningsløst har været brugt som vikarer både for det praktiske og det pædagogiske personale og så vist også forstanderen, fordi hun var den eneste på stedet, der kunne påtage sig ansvaret', skriver Inger Vittrup – der slutter med at opfordre til en mere løsningsorienteret tilgang:

'Hvad er fup og hvad er fakta om bebegrebet 'forstanderhustru'? Lad os sammen finde en løsning på dette problem, der trænger sig stadig kraftigere på, men lad det ske ved sagligt, indsigtfuld og positivt samarbejde og ikke ved spot og spe; det vil selv en inspektør sikkert ikke ønske at blive genstand for.'

I øvrigt: på samme opslag i bladet, hvor Inger Vittrups indlæg står, er der en annonce for bogen 'Når et barn er handicappet', af dr. Maria Egg. Den bliver varmt anbefalet af overlæge Aksel Olsen: 'Hvem har så brug for denne bog? Naturligvis først og fremmest forældre, der har åndssvage børn. Men herudover bør den være obligatorisk læsning for alle forsorgsmedarbejdere, der har med åndssvage børn at gøre'. Bogen kunne købes hos boghandleren for 12,75 kr. ■

Hvornår var det nu?

Socialpædagogen er – ganske vist under flere navne – udkommet siden 1941. Vi har været i arkiverne og har fundet teksten her på siden i en af de gamle udgaver.

Men hvornår stammer Inger Vittrups indlæg og bogannoncen fra?

A: 1957. B: 1962. C: 1967

Se svaret på foregående side